

INCITAMEN...T

SAMMANSTÄLLNING AV POLISKOSTNADSFRÅGAN

Förord

Nedan gör vi ett inlägg i debatten om polisbevakningskostnader. Vi vill poängtera att det här är vår upplevda bild. Frågan är komplex och vi välkomnar en fördjupad diskussion. Vi gör inte anspråk på att vara fulländade i vårt arrangörskap och vi måste, som alla andra, sträva efter att hela tiden bli ännu bättre. Djurgården Fotboll får in mängder med frågor kring den polisiära närvaron vid våra matcher. Medvetenheten om frågans aktualitet är stor, och många följer utvecklingen. Frågan är av sådan dignitet att vi känner att vissa missförhållanden måste uppmärksammas så att inblandade parter kan påbörja det konstruktiva arbetet för ännu bättre och tryggare arrangemang. Svensk Elitfotbolls ordförande Lars Christer Olsson kallade det att återföra debatten till en bildad nivå. Nu föreligger dels Björn Erikssons utredning "Nationell samordning mot brottslighet i samband med idrottsarrangemang" som lades fram i mars 2013 och dels den av justitieminister Beatrice Ask beställda utredningen "Ersättning för polisbevakning". Utredningen lades fram av Bo Svensson i maj 2013. De båda utredningarna diskuteras parallellt i texten.

Vår sammanställning består av tre delar. Dels vill vi redogöra för hur vi upplever *bakgrunden* till att vi nu befinner oss i en situation där vissa klubbar faktureras för polisbevakning i samband med sina matcher. Det finns en rad uppfattningar om vad Djurgården Fotboll som arrangerande förening gör och inte gör som har ett stort inflytande på hur debatten förs och vilka åtgärdsförslag det resulterar i. Vi noterar också med stor förvåning att man svänger med uttryck som incitament när Björn Eriksson återkommande varit mycket tydlig med att de ansträngningar vi och andra gör underskattas konsekvent. Han har också lyft det faktum att det finns en utbredd okunskap på det här området som riskerar att få kontraproduktiva effekter. Det här får inte bara allvarliga konsekvenser för oss som arrangör, där vi drabbas av kraftiga pålagor, utan det riskerar dessutom att få negativa konsekvenser för samarbetet mellan fotbollens aktörer och polis eftersom de åtgärder som sätts in inte bygger på beprövad kunskap eller erfarenhet. Det här är någonting som Björn Erikssons nationella utredning explicit varnar för.

Vi har också skarpa invändningar mot *handläggningen* i olika led. Det finns betydligt mer att önska i hänvisning till förutsägbarhet och transparens från polismyndighetens sida. Djurgården Fotboll har utan framgång efterfrågat mer information och öppenhet. Det här har i sin tur skapat en förtroendekris gentemot polismyndigheten i flera avseenden och betydligt försvårat en positiv samverkan. Dialogen med Björn Eriksson och hans sekreterare Stefan Dellså har varit mycket god samtidigt som vi konstaterar att den nyss avslutade utredningen om "Ersättning för polisbevakning" lämnar en del att önska ur dialoghänseende. Endast vid ett tillfälle har Bo Svensson och hans sekreterare Petter Anefur träffat berörda klubbar. Djurgården Fotboll har efterfrågat fler möten för att bättre redogöra för vår uppfattning men inte fått någon återkoppling.

Under *konsekvenser* vill vi slutligen lyfta frågans högre syfte, vilket måste vara att åstadkomma så säkra och trygga arrangemang som möjligt. Vilka konsekvenser får den valda strategin för samordningen mellan arrangerande förening och polis och hur uppnår man gränsöverskridande samarbete, i en så komplex fråga med så många olika intressenter. Det är olyckligt att det verkar ha gått prestige i frågan och att det i sin tur tillåts förhindra en samverkan som skulle gynna alla berörda parter.

Vi måste också kommentera det faktum att Björn Erikssons och Stefan Dellsås tvååriga och mycket genomarbetade utredning, som har fått ett starkt stöd från de flesta berörda instanser, inte ens skickas ut på remiss. Istället skickar regeringen ut en inbjudan till en "hearing" i slutet av oktober 2013. "Poliskostnadsutredningen" skickas däremot ut på remiss utan några större betänkligheter. Detta trots att Bo Svensson vid flera tillfällen både i tal och skrift saknat belägg för flera av sina påståenden. Rubriken på omslaget fungerar som en ingång till den rejäla tankekurpa som justitieministern och Justitiedepartementet gjort men envist står fast vid. Läs gärna denna sammanställning. Även vårt remissvar till Justitiedepartementet bifogas som bilaga.

Innehåll

BAKGRUND	5
Utgångspunkter och arrangörskapet	5
Djurgården Fotboll tar ansvar	9
Medias påverkan	14
HANDLÄGGNING	16
RPS framtagna riktlinjer och polismyndighetens invändningar	16
Ny länspolismästare – ny arbetsinriktning	17
Oförutsägbarhet i handläggning och utförande	18
Ansvarsfrågan och möjligheten att påverka poliskostnaderna	20
Polisforskning	25
KONSEKVENSER	28
Samarbetets förutsättningar	28
REFERENSER	32
BILAGA 1:	
Djurgården Fotbolls remissvar på utredningen "Ersättning för polisbevakning"	
BILAGA 2:	
Kortare sammanställning av andra remissvar	

Bakgrund

Utgångspunkter och arrangörskapet

Inledningsvis ska sägas att Djurgården Fotboll alltid tar kraftigt avstånd mot våld i samband med våra arrangemang. Det finns vissa beteenden som ska tas på största allvar. Det har varit incidenter med bland annat inkastande av föremål, oannonserade besök på träningsanläggningen som Djurgården ser mycket allvarligt på och klubben satte genast in ett åtgärdsprogram som har fungerat mycket tillfredsställande. Det finns mer att göra när det kommer till att skapa ett ännu trevligare klimat på läktarna. Det är ett långsiktigt och högst pågående arbete. Faktum är att Djurgårdens proaktiva arbete har lyfts fram av både Björn Eriksson och Bo Svensson i respektive utredning. Med det sagt känner vi oss trygga i vårt ordnings- och trygghetsarbete även om man alltid kan bli bättre. Vi upplever att vi mer än väl lever upp till de krav som ställs på oss som arrangör. Björn Eriksson har återkommande lyft fram det faktum att den nuvarande omfattningen av aktörernas planeringsarbete underskattas konsekvent av utomstående. Därför har han sett det som en viktig uppgift i sitt utredningsarbete att utförligt beskriva hur de olika aktörerna arbetar inför, under och efter arrangemangen. Som arrangör drabbas Djurgården Fotboll hårt av den negativa publicitet som följer av ordningsstörningar. Dels vill vi att våra besökare alltid ska känna sig trygga på våra arrangemang och dels är det faktiskt så att vi förlorar både publik- och sponsorintäkter när vårt varumärke dras i smutsen. Det är vårt viktigaste incitament för att använda Justitiedepartementets terminologi. Ju bättre vi som arrangör blir i vårt arrangörskap, desto större möjligheter att nå framgång i arbetet med att ännu mer öka trivseln runt våra arrangemang. Samverkan mellan alla inblandade aktörer är den överlägset viktigaste komponenten i ordnings- och trygghetsarbetet.

Det är viktigt att poängtera att oftast fungerar samordningen bra mellan de aktörer som innefattas i fotbollsarrangemangen. Vår relation till östermalmspolisen och supporterpolisen uppfattar vi som mycket god. Insikten att deras anskaffade kunskaper och dagliga utbyte med oss som arrangör inte värdesätts högre av polismyndighetens ledning är dock nedslående eftersom det försvårar en långsiktighet i arbetet. Personal och strategi byts ofta ut

utan hänsyn till varken oss som arrangör eller den egna operativa avdelningens önskan.

Överlag upplever vi att det blir svårare att samarbeta med polisen ju högre upp i polisens hierarki vi kommer. Björn Eriksson skriver i sin utredning om det avstånd som uppkommer när ansvaret flyttas från lokal nivå till "central" nivå på Kungsholmen och hur poliskostnaderna "ligger som en våt filt över verksamheten". Polisbevakningskostnaderna ligger på en sådan nivå att de är direkt verksamhetshotande. Björn Eriksson har varit mycket skarp i sina uttalanden när frågan har kommit på tal och menar att polispålagorna kan bli det som slutligen sänker Stockholmsfotbollen.

Det blir en aning märkligt när utredare Bo Svensson å ena sidan i sin utredning skriver att *"det inte kan uteslutas att de ökade polisbevakningskostnaderna särskilt för Stockholmsklubbarna kan bli halmstrået som knäcker kamelens rygg"* för att på presskonferensen uttrycka sin förvåning över att Stockholmsklubbarna driver frågan så hårt eftersom det i hans mening rör sig om småpengar. Då har man en dålig förståelse för vår verklighet. Polisen fakturerade enligt Bo Svensson för 2012 idrottsaktiebolagen 13 miljoner kronor. Han sätter detta i jämförelse med ramanslaget för budgetåret 2013 till Polisorganisationen, som disponeras av Rikspolisstyrelsen och som uppgick till 20 440 miljoner kronor. Ersättningsskyldigheten har därför, enligt Bo Svensson, en marginell statsfinansiell betydelse. Det har däremot en direkt verksamhetshotande betydelse för de drabbade idrottsaktiebolagen. Trots denna "marginella betydelse" i ett statsfinansiellt perspektiv verkar poliskostnader hos vissa, däribland justitieministern, uppfattas som en universallösning på alla beståndsdelar som är inbegripna i ett arrangemang. Hit kan räknas allt ifrån polisiära överväganden/polistaktik och grupsociologiska processer i olika supportergrupperingar. Att i så hög utsträckning ignorera såväl lokalt anskaffad erfarenhet hos de olika aktörerna och dokumenterad forskning på de olika områdena är anmärkningsvärt och direkt upprörande.

Den nya länspolismästaren Mats Löfvings beslut att inte förlänga den rabatt som klubbarna under en period erhållit har satt berörda klubbars relation med polismyndigheten på svåra prov. Björn Eriks-

son uppmanade i sin utredning ansvariga inom polisen att sätta ned avgiften för 2013 (även polisstyrelsen skickade samma uppmaning) men detta gavs det alltså inget gehör för. Både vi och de poliser vi kontinuerligt arbetar med ställs nu inför en rad prövningar som inte på något sätt gynnar våra gemensamma intressen. Framförallt är timingen ytterst anmärkningsvärd med tanke på de förutsättningar som nu fanns med Björn Erikssons utredning och de betydande framsteg som gjorts på många områden. Framsteg som finns tydligt dokumenterade i vederbörandes utredning och på andra områden. Det största stödet för de här pålagorna verkar finnas främst hos de som inte arbetar med frågan på daglig basis och därför delvis verkar sakna förståelse för det bakslag det här faktiskt är ur samverkanshänseende. Det är inte bara de drabbade klubbarna som larmat för konsekvenserna av det här beslutet. Svenska Fotbollförbundet som representerar hela den svenska fotbollsrörelsen skriver bland annat om konsekvenserna av beslutet i ett öppet brev till justitieminister Beatrice Ask:

"Som bl.a. Polisstyrelsen i Stockholms län uppmärksammat i en skrivelse den 10 september 2012 är det viktigt att det finns en god dialog mellan klubbarna och polisen. De ersättningskrav som polisen nu ålägger klubbarna, där beslutade belopp kan överstiga en miljon kronor för en Allsvensk match, är dock snarast ägnade att motverka det gemensamma ordnings- och säkerhetsarbetet. Inom svensk fotboll är vi beredda att fortsatt ta vårt ansvar för att ytterligare förbättra ordningen och säkerheten kring våra matcher. Det är dock mycket angeläget att den lagstiftning som berör detta arbete är anpassad för att verka i samma riktning."

Även föreningen Svensk Elitfotboll, som representerar den svenska elitfotbollen har vid ett flertal tillfällen uttryckt sig starkt kritiskt till hur frågan om ersättning för poliskostnader har skötts. Lars Christer Olsson, ordförande i föreningen Svensk Elitfotboll skrev i ett svar på Bo Svenssons poliskostnadsutredning på den egna hemsidan:

"En fråga som omgående infinner sig är om utredaren gjort ett "beställningsarbete" för att de som har ansvaret skall kunna dra sig ur en politisk besvärlig situation där de underlåtit att ta ansvar och komma med konkreta förslag till åtgärder trots att idrotten vid upprepade tillfällen försökt att få alla berörda instanser att samverka".

Den sammanvägda uppfattningen bland fotbollens aktörer, är att vi är få som tror att poliskostnader på något sätt har en positiv inverkan på ordnings- och trygghetsarbetet överhuvudtaget. Det finns inga belegg för ett sådant påstående för den delen heller. Det är märkligt hur Bo Svenssons utredning rakt av accepterar polisens bedömning att det är poliskostnaderna som har gjort att klubbarna tar ett större ansvar än tidigare trots att det inte finns någon empiri som styrker detta. Istället hänvisar man till polismyndighetens uppfattade verklighet. Det finns en rad initiativ som har tagits på senare år från flera parter som alla börjar ge resultat nu och det är att göra det väldigt enkelt för sig själv, att påstå att polis-pålagor, som är ett relativt nytt fenomen, skulle vara den magiska lösningen. Återigen får vi hänvisa till Björn Erikssons utredning där vårt och andras arbete beskrivs i detalj. Snarare framgår det tydligt hur polisnotorna riskerar att ha en hämmande effekt på satsningar på ordnings- och trygghetsarbete. Det här resonemanget utvecklas under konsekvenser där vi även refererar till känd forskning om samarbetets förutsättningar.

Vi är medvetna om Bo Svenssons fasta riktlinjer och begränsade utredningstid men det är högst anmärkningsvärt att Björn Erikssons utredning, som inbegriper 60 matcher, 45 konferenser och 250 möten inte gjort större avtryck på Justitiedepartementet och Bo Svenssons utredning. Inom ramen för den nästan två år långa utredningen gjordes dessutom en utförlig inventering av forskningen på området. Vidare visar Björn Eriksson och hans sekreterare Stefan Dellså ett fortsatt engagemang i frågan trots att uppdraget formellt är avslutat. Det tyder på ett genuint intresse för frågans stora betydelse.

Bo Svensson har uttalat sig i medierna om att varken Justitiedepartementet eller han själv är nöjd med hur klubbarna hanterar sina risksupportrar. Vi ställer oss frågan i vilken mån Justitiedepartementet och Bo Svensson ens har varit öppna för att ta till sig av Björn Erikssons slutsatser i den mån de utmanat de egna (förutbestämda?) föreställningarna. I sin kommunikation med oss har man då inte visat något större intresse av utväxling av information och kunskaper. Djurgården Fotboll har efterfrågat möten och ville komma på den presskonferens där utredningen skulle presenteras. Inget av dessa önske-

mål tillgodosågs. Vår efterfrågan via mail om ytterligare möten besvarades inte och presskonferensen fick vi inte närvara på med motiveringen att det skulle råda platsbrist. Till vår förvåning närvarade endast en handfull journalister varav endast en ställde frågor till ansvarig utredare. Justitiedepartementet hänvisade till en policy som säger att endast journalister får närvara på dess presskonferenser. Djurgården Fotboll ville skicka den av klubben anställda statsvetare som har ett samordningsansvar i poliskostnadsfrågan men det var tvärnej. Vi kan bara konstatera att Justitiedepartementet använder sig av en annan policy än Kulturdepartementet.

Kulturdepartementets och Björn Erikssons utredning präglas överlag av en helt annan transparens än den av Justitiedepartementet beställda utredning. Björn Erikssons utredning innehåller kontinuerliga matchbesök, konferenser, möten, mailkorrespondens och möjlighet för Djurgården Fotboll att närvara på presskonferensen och ställa frågor. Omständigheterna har måhända påverkat metodval och arbetssätt men vi vill nog tro att den ena ger bättre förutsättningar för en större förståelse för frågans komplexitet och potentiella lösningar än den andra.

Björn Eriksson var utsedd till nationell samordnare och det ligger i samordningens natur att det är fler aktörer och processer inbegripna och att den stora utmaningen är få dessa att fungera tillsammans. Björn Eriksson beskrev sin egen funktion som en slags katalysator. Det görs redan mycket och mycket har också blivit betydligt bättre. Likväl finns det saker som kan bli bättre. Att plocka ut poliskostnadsfrågan ur den omfattande utredning som man från regeringens håll först tillsatte och tro att det är en universallösning, vittnar tyvärr om en stor okunskap. I en artikel i Sport och Affärer i maj i år skriver Björn Eriksson bland annat om sin oro över att politiker tenderar att vilja ”plocka russin ur kakan”, det vill säga bara genomföra enkla åtgärder.

Ideella föreningar och Idrottsaktiebolag

Eftersom debatten om poliskostnadsbevakning sällan kommer förbi distinktionen ideell förening och IdrottsAB kan det vara av intresse att göra några förtydliganden. För enkelhetens skull använder vi vår egen verksamhet som exempel. Djurgårdens IF

Fotbollsförening är en ideell förening. Den ideella föreningen har upplåtit spelrätten i Allsvenskan till Djurgårdens Elitfotboll AB (=IdrottsAB). Djurgårdens Elitfotboll AB ägs till 99,985% av Djurgårdens IF Fotbollsförening, och enligt föreningens stadgar måste ett IdrottsAB med upplåten spelrätt ägas med minst 99% av föreningen. Elitverksamheten bedrivs inom ramarna för bolaget, medan ungdoms- och breddverksamhet bedrivs i föreningen.

Den lagstiftning som nu ska tillämpas är inte anpassad efter den verklighet som svensk idrott idag lever i. Den lag som debiteringen av poliskostnader grundar sig på är Ordningsslagen från 1993. Alla elitklubbar drev då sin verksamhet helt och hållet i den ideella föreningen av den enkla anledningen att ingenting annat var tillåtet. Grundtanken i förarbetena var att samtliga idrottsföreningar skall behandlas lika när det gäller kostnaderna för ordningsshallning. 1999 möjliggjorde Riksidrottsförbundet för idrottsklubbar att bedriva verksamhet i aktiebolag, så kallade idrottsaktiebolag förutsatt att den ideella föreningen innehar röstmajoritet. 51%-regeln säkerställer att den ideella föreningen alltid har kontroll över idrottsaktiebolaget. Bakgrunden var att den kommersiella elitidrottens svåra villkor i vissa fall kunde äventyra den ideella föreningens andra verksamheter. Det är ingen hemlighet att elitidrotten i de stora lagsporterna i Stockholm har haft väldigt svårt att hävda sig i konkurrensen och det är också något som har diskuterats allt mer i media och andra offentliga sammanhang. Så sent som den 13 maj i år skrev Anders Lindblad på Svenska Dagbladet en artikel med rubriken ”Idrotten är hopplöst eftersatt”. Där upprördes han över de usla villkoren många Stockholmsföreningar har att förhålla sig till. I en sådan miljö tvingas klubbar hitta nya vägar att finansiera verksamheten och attrahera nytt kapital. Ishockeyn i Stockholm är i hopplöst dåligt skick och nu ska fotbollsklubbarna belastas med ytterligare kostnader. Man kan fråga sig om de politiskt ansvariga inte vill ha elitidrott på hög nivå i Stockholm.

Det ska sägas att idrotten överlag står inför stora utmaningar och måste hitta nya vägar både vad gäller att attrahera kapital och nya medlemmar. I en slutrapport som presenterades i år med titeln ”Framtidens idrottsförening” som Riksidrottsförbundet

och SISU Idrottsutbildarna står bakom, konstateras att idrotten måste förhålla sig till en ökad kommersialisering. Det har skett en individualisering och i takt med att motion och idrott erbjuds av privata aktörer i högre utsträckning (gymverksamhet, fitness, dans etc.) har idrottsföreningarna tappat attraktionskraft. Idrotten behöver en större förståelse för den kommersiella logiken eftersom man många gånger verkar i en organisation med ena benet i den ideella sektorn och den andra i den privata sektorn. Att idrottsrörelsen måste anpassa sig till samhällsutvecklingen är en av de viktigaste slutsatserna. Gränserna mellan offentlig-, privat- och ideell sektor suddas ut och i spåren av att gränserna suddas ut, kan vi vänta en ökad kommersialisering och professionalisering, som i sin tur lär öka kostnaderna för föreningen. Det här gäller både elitidrott och breddidrott. Bland annat beskriver man den närmast explosionsartade utvecklingen av antalet sportaktiviteter arrangerade av kommersiella aktörer. Även om det kanske inte ingick i Bo Svenssons regeringsuppdrag att kartlägga omvärldsfaktorer som dessa, så tycker vi att formuleringar som "idrottsaktiebolagen får skylla sig själva", i liten utsträckning tar hänsyn till de omständigheter som idrottsföreningarna i Stockholm har att förhålla sig till. Att hänvisa till folkrörelseidealet med allmännyttiga helt ideella föreningar är inte en framkomlig väg om vi ska tro Framtidens idrottsförening. Istället för att se tillbaka på svunna tider och ondgöra sig över kommersialiseringstendenser i ett folkrörelsesverige, som får allt svårare att attrahera nya medlemmar och kapital, så borde man uppmuntra Djurgården och andra socialt expansiva föreningar som gör stor nytta i samhället. IdrottsAB eller inte.

Föreningsidrotten har i Sverige något av en särställning och mycket fokus har legat på ideellt engagemang, breddidrottens och ungdomsidrottens förtjänster i form av skapandet av socialt kapital, folkhälsa och utbildning. I takt med att elitföreningarna har professionaliserats och kommersialiserats och mer externa medel har kommit in tycks det kontrakt som alltid funnits mellan samhället och idrottsrörelsen i vissa fall inte längre gälla. Vi ser till exempel hur det finns en cementerad uppfattning i frågan om vad som är allmännyttiga föreningar. Beteckningen ideell förening per definition verkar

ha stor betydelse för huruvida en förening upplevs som samhällsnyttig eller inte.

Tanken har varit att de ideella föreningarnas samhällsnyttiga bidrag, i väsentlig mening överstiger de eventuella resurser som man tar i anspråk. Man är allmännyttiga. Det är också därför det alltid setts som en självklarhet att idrottsrörelsen ska undantas polisbevakningskostnader. Vi vill invända att föreningar som lägger en del av verksamheten i ett idrottsaktiebolag inte per automatik är mindre allmännyttiga, än föreningar som har 100% av verksamheten i den ideella föreningen. I en utförlig rapport (Djurgården Stockholm – Idrott och samhällsnytta i förening) redogörs för de omfattande sociala projekt som föreningen initierat och de samhällsnyttiga värden som skapas i och med detta. Rapporten har lyfts fram i flera olika sammanhang, bland annat i Björn Erikssons utredning. Djurgården kliver på flera områden in i det som traditionellt sett har legat på den offentliga sektorns ansvarsområde och samhället har ofta stor glädje av de här verksamheterna. Björn Anders Larsson från Idrottsekonometriskt centrum i Lund vittnade i rapporten om de stora samhällsekonometrisk värden som Djurgården och andra verksamma inom sportsektorn bidrar med genom sin stora ekonomi. Det handlar om skatteintäkter på cirka 50 miljoner kronor för stat, kommun och landsting bara för Djurgårdens verksamheter. Att då, som Bo Svensson gör, påstå att vi ska vara tacksamma för att polisbevakningen som vi inte betalar för är "gratis", är att inte ta hänsyn till de stora sociala och ekonomiska värden som vi genom vår verksamhet bidrar med årligen.

Djurgården Fotbolls verksamhet skiljer sig ytterst lite från de ideella föreningarna IFK Göteborg och Malmö FF för att ta några exempel. Det finns många exempel på ideella föreningar, särskilt inom ishockeyn, som varken har ungdomsverksamhet eller sociala projekt och samtidigt har mycket högre intäkter än de IdrottsAB som nu blir fakturerade för polisbevakningskostnader. Intäkter som bland annat möjliggörs av att man har ett antal AB kopplade till en egenägd multievenemangsarena, som fungerar som kommersiella lokaler sju dagar i veckan året runt. Eftersom inte aktiebolaget står som arrangör

så anses man ändå vara mer allmännyttiga, trots att verksamheten är mer kommersiell, där en stor majoritet av intäkterna går till spelarlöner och mindre tillbaka till annan allmännyttig verksamhet. Det är i den mycket hårt konkurrensutsatta miljön som Djurgården Ishockey (som har lagt delar av verksamheten i ett idrottsaktiebolag) inte kunnat konkurrera med de mycket rikare ideella ishockeyföreningarna. Det är till dessa ideella föreningar som Stockholmsishockeyns alla talanger går, när idrottsaktiebolagen i Stockholm inte kan konkurrera med de höga löner som de ideella ishockeyföreningarna kan erbjuda.

Vi tycker att fokus borde ligga på den faktiska verksamhetens innehåll och den nytta verksamheten genererar i en samhällsrelaterad kontext. Det är dessutom så att Djurgården Fotboll äger i princip 100% av aktiebolagsstrukturen. Därför går alla överskott rakt tillbaka in i den ideella föreningen som sedan återinvesterar de här pengarna.

Svensk elitidrott är beroende av såväl kommersiella aktiviteter som ideella insatser och ett av skälen till bolagsbildningar är att möjliggöra extern finansiering av idrottsverksamheten, tyvärr ofta i syfte att täcka underskott. Vad det här beslutet i realiteten innebär är att man tar resurser från de aktörer som förväntas hantera problemen och som redan kämpar med lönsamheten. Den livlina som ändå funnits genom möjligheten att ta in externt kapital försvinner däremot. Det finns därför anledning att ompröva vedertagna hållningar om ideella föreningar och IdrottsAB och inte per automatik koppla ihop allmännytta med val av organisationsbeteckning. Det är mer komplext än så.

Bo Svenssons utredning menar alltså att idrottsaktiebolagen har varit införstådda med att man i framtiden kan komma att bli debiterade för polisbevakning och att man därför "får skylla sig själva". Vår uppfattning är att många fotbollsklubbar, oss inkluderade, inte har varit tillräckligt professionellt skötta och att det finns positiva effekter av att man använder sig av aktiebolagsformen i viss utsträckning. Genom aktiebolagsstrukturen möjliggör vi för en mer professionell skötsel av klubben. Vi kan ha en större verksamhet utan att riskera att eventuella kriser i elitverksamheten drabbar ungdoms-

och breddverksamheten. Det följer dessutom med krav på en helt annan transparens, vilket ställer högre krav på föreningen att agera professionellt i verksamhetens alla delar och inta en långsiktigt hållbar strategi.

En ökad kommersialisering (och med detta menar vi inte att komma med ett inlägg i debatten om 51% -regeln utan vi syftar till att utmana uppfattningen om att kommersiella klubbar inte kommer samhället till gagn) innebär snarare mer resurser, vilket möjliggör en mer professionell organisation, oavsett om det gäller ytterligare satsningar på ungdomar eller det nu så aktuella ämnet ordning och trygghet. Djurgården Fotboll tvingas nu se över i vilken mån man kan fortsätta använda sig av ett IdrottsAB.

Djurgården Fotboll tar ansvar

Ett återkommande missförstånd i mediala sammanhang och som också har snappats upp av flera beslutsfattare, är att klubbarna inte arbetar med säkerhet i tillräckligt hög utsträckning. Expressens ledarsida frågar sig till exempel "vilka drivkrafter har klubbarna att stävja huliganismen om skattebetalarna betalar fakturorna?". En liknande ledare i samma andemening publicerades även efter Björn Erikssons utredning där man återigen med en dåres envishet påstår att klubbarna inte tar ansvar. Finns det ens en vilja hos vissa aktörer att ta till sig det kunskapsunderlag som Björn Erikssons utredning bidragit med? Inlägg som dessa blir dock alltmer ovanliga i takt med att missförhållanden i hur den här frågan har skötts framkommer mer och mer.

Justitieminister Beatrice Ask är tyvärr en av anhängarna till den här typen av argumentation. Genom polisnotor ska man "tvinga" klubbarna att ta mer ansvar heter det. I samband med en interpellation i riksdagen säger Ask att "målsättningen måste vara att åstadkomma ett sådant säkerhetsarbete att vi får ned kostnaderna och att vi kan säkerställa att det så lite som möjligt behövs polisinsatser i samband med den här typen av arrangemang". Vidare säger Ask i en intervju apropå polisnotor att "vi ska ha en viss ersättningsskyldighet för att sätta press på arrangörerna att göra något själva när det gäller säkerheten".

Det är svårt att få någon klarhet i vad det är som konkret ska förbättras. Ylva Johansson (S) som tog initiativ till interpellationen i riksdagen är oförstående till hur Ask menar att säkerheten förbättras genom att fakturera klubbar för poliskostnader. Hon säger med adress justitieministern:

"Om man inte tycker att klubbarna gör tillräckligt eller inte är tillräckligt lyhörda för sitt ansvar när det gäller säkerheten i samband med matcher tycker jag att man ska säga det. Då kan vi prata om det, men vi har inte hört det. Vi har bara hört att vi ska betala polisnotorna. Vi har inte hört på vilket sätt det över huvud taget skulle kunna leda till bättre upplevelser eller bättre säkerhet och trygghet på matcherna".

Dagens Nyheters ledare frågar sig vidare varför regeringen så snabbt kastar en omfattande regeringsutredning, som man själv återkommande hänvisat till. Man menar att den senaste utredningen allt mer liknar ett beställningsjobb från en justitieminister som inte fick det resultat hon ville ha av den första utredningen. DN frågar sig, och även vi är nyfikna på svaret på den här frågan, om det endast är klubbar som är organiserade som IdrottsAB, som ska ha incitament att göra så bra ifrån sig som möjligt i säkerhetsarbetet. Det är, trots allt, en minoritet som är organiserade i den här formen och det våld som förekommer (ofta bortom själva matcharrangemanget) är ju inte kopplat till de olika klubbarnas organisationsbeteckningar, där idrottsaktiebolag har mer ordningsstörningar för att de är just ett idrottsaktiebolag eller att ett idrottsaktiebolag lockar till sig stökigare supportrar. Bo Svensson svarade i en intervju med fotbollskanalen på frågan om incitamentet för huvudstadsklubbarna:

"Det är väl ingen som förnekar att de gör stora ansträngningar, men det räcker ju tydligen inte. Den här våren har ju varit sällsynt svart för idrottsaktiebolagen med den avbrutna matchen mellan Djurgården och Mjällby till exempel. Sedan var jag själv på plats när AIK tog emot Malmö och det tändes en massa bengaler under stängt tak. Det är inget roligt att vara med om"

Bo Svensson säger alltså att eftersom ett pöron kastades in och bengaler tändes i AIK:s match mot Malmö FF att idrottsaktiebolagens vär har varit sällsynt svart. Det är olyckliga incidenter men att koppla ihop dessa med organisationsbeteckning och poli-

siär närvaro är högst anmärkningsvärt. Vid AIK:s match mot IFK Göteborg kastade delar av den ideella föreningen IFK Göteborgs tillresta supportrar ner trasiga stolar på familjeläktaren under. Stolar som var en hårsman från att träffa människor med potentiellt katastrofala följder. Bengaler tänds även i Göteborg, Malmö och Helsingborg, vars klubbar samtliga är ideella föreningar. Hur förhåller sig Bo Svensson till detta? Det måste väl vara lika viktigt att ett skånederby mellan Malmö FF och Helsingborgs IF präglas av ett professionellt och utförligt säkerhetsarbete som en match mellan Djurgården Fotboll och Brommapojkarna. Svenska Fotbollförbundet har haft återkommande problem med att supportrar till svenska fotbollslandslaget har tagit sig in på planen. Behöver Svenska Fotbollförbundet, som räknas som ideell förening mätte ett incitament för att bli en bättre arrangör?

Avslutningsvis skriver DN:

"Enbart att Bo Svensson utrett ämnet är märkligt, eftersom det redan finns en helt färsk utredning av Björn Eriksson. Det rimliga hade varit att gå på Erikssons förslag: Likställ aktiebolag och idrottsföreningar. Särskilt som en hel del tycks tyda på att särbehandlingen strider mot EU-rätten. Varför staten ska fortsätta att snedvrída konkurrensen mellan olika klubbar framgår inte av Bo Svenssons utredning. Det ingick nämligen inte i hans uppdrag, vilket får justitieminister Beatrice Asks hantering av denna fråga att framstå som än mer obegriplig [...] Över huvud taget har regeringen skött denna fråga på ett sällsamt valhänt vis. Den har plågat Idrotts-Sverige i två år och hade kunnat lösas ganska enkelt. I stället hänvisades till framtida utredningar, och när dessa gav fel resultat tillsattes nya. Ordet beställningsjobb känns befogat. Svensson menar att rabatten inte får bli för hög, för då minskar incitamentet för klubbarna att själva arbeta för höjd säkerhet. Innebär det att bara aktiebolagen, inte föreningarna, behöver sådana incitament? Att Hammarby (AB) skulle arbeta sämre med säkerhetsfrågor än Helsingborg (förening)? Svaren på de frågorna ingår väl inte i uppdraget".

Björn Eriksson skriver nedan om arrangörens utgifter och den kostnadsökning som följer med polisnotorna. Det ger lite perspektiv på de betydande ekonomiska satsningar som görs på det här området:

"Jag har vidare tagit fram vissa uppgifter hur kostnadsbilden ser ut vad avser säkerhetskostnader för klubbarna i fotbollens och ishockeyns högsta divisioner. Motsvarande uppgifter har framtagits för nuvarande IdrottsAB. Av denna kostnadsbild kan bl.a. utläsas att kostnaderna för säkerhet ökat drastiskt under senare år. De uppgick för båda sporterna till 65 mnkr under 2011, vilket är mer än en tredubbling jämfört med 2005. Av detta belopp föll cirka en tredjedel på IdrottsAB. Till detta kan läggas det beräknade värdet av de ideella insatser som görs. Tillsammans motsvarar detta ett belopp om cirka 90 mnkr 2011. Ska IdrottsAB – under vissa antaganden som gjorts – svara för kostnaderna för polisbevakningen under ett "normalår" innebär detta en fördubbling av deras säkerhetskostnader. Min slutsats blir att klubbarna satsar avsevärda belopp på säkerhet. Klubbarnas kostnadsökningar har varit betydande och risken är uppenbar att ett ansvar för poliskostnaderna riskerar att gå ut över andra insatser på säkerhetsområdet".

Björn Eriksson konstaterar, igen i kontrast med många befästa uppfattningar, att det uppbyggda planeringssystemet i samband med matcher förefaller stabilt och att hans förslag ryms inom ramen för detta system. Därför fanns det goda förutsättningar att fortsätta på den inslagna vägen och i lugn och ro sortera in de nya förslagen i det pågående arbetet. Han uttalade sig i ett studióprogram om den här plötsliga kursändringen från polismyndighetens sida och menar att man från polismyndighetens sida agerat väl hastigt:

"Jag har tydligt sagt vad jag tycker, att man ska ta bort det här. Om man nu vill ha lite betänketid så tycker jag att det hade varit rimligt att fortsätta med den här rabatten och i lugn och ro prata igenom det här och komma fram till ett ställningstagande".

Mot bakgrund av uppfattningen att klubbar inte gör tillräckligt är det intressant att titta närmare på polisens och Svenska Fotbollförbundets matchdelegaters bedömning av Djurgårdens arrangemang och de områden som Djurgården har ansvar för.

Av Svenska Fotbollförbundets matchdelegater fick Djurgårdens IF 2012 års Gyllene Tårtspade. Gyllene Tårtspaden är ett årligt återkommande pris till den förening i Allsvenskan och Superettan som under året har den bästa publikservicen på Arenan samt

den trevligaste atmosfären under arrangemanget som sådant. Motiveringen löd:

"Föreningen har på ett utmärkt sätt genomfört det sammantaget bästa matcharrangemanget 2012 med betoning på bra stämning, fungerande organisation och ett stort engagemang"

Det låter inte som en arrangör som behöver tvingas på nya incitament för att bli en bättre arrangör.

Hur upplever då polismyndigheten att Djurgården levtt upp till sina åtaganden? Djurgården begärde därför under 2012 ut, från polismyndigheten, de handlingar som berört Djurgårdens matcharrangemang avseende åren 2009, 2010, 2011 och till och med juni 2012. Uppgifterna kommer alltså inte från Djurgården utan från polisen vilket borde ge en hög trovärdighet. Utifrån 41 matchrapporter kan vi konstatera att antalet polisära ingripanden där Djurgården är inbegripna är runt 0.10%. Ännu intressantare är kanske den betygsättning som polisen gör av personalen som arbetar på Djurgårdens matcher. Det handlar om ordningsvakter (OV), publikvärdar (PV) och funktionärer (F). Skalan är IG-G-VG i polisens dokumentation och i sammanställningen har använts 1=IG, 2=G och 3=VG. Maximalt betyg i genomsnitt är med andra ord 3,00. Betyget blev som följer:

Genomsnitt OV (2009-2011): 2,86

Genomsnitt PV (2009-2011): 2,59

Genomsnitt F (2009-2011): 2,78

De uppgifter som delgivits oss för de fyra första matcherna under 2012 ger:

Genomsnitt OV: 3,00

Genomsnitt PV: 3,00

Genomsnitt F: Ej uppgift om antal och heller ej betygsatta

Vi kan alltså konstatera att de av Djurgården tillsatta ordningsvakterna, publikvärdarna och funktionärerna ligger väldigt nära högsta betyg. Därvidlag kan man rimligtvis dra slutsatsen att Djurgården gott och väl lever upp till de krav som ställs på arrangören på det här området. Om ett missnöje funnits borde det ha framkommit i polisens betygsättning eller i annan kommunikation till Djurgården. Vi har snarare fått uppfattningen att den polis som

vi samverkar med på våra arrangemang är tillfreds med vårt arbete. Det vill säga på de områden där vi har reellt inflytande.

Polisens betygsättning avseende ordningsläget under 2009-2011 inne och utanför arenan berättar för oss att ordningsläget inne på arenan till 91,11% av matcherna (41 av 45 matcher) har varit "Mycket bra" eller "Bra". Resterande 8,89% av matcherna har varit "Mindre bra", "Dåligt" eller "Mycket dåligt" (4 av 45 matcher). När det gäller ordningsläget utanför arenan har 35 av 45 matcher bedömts som "Mycket bra" eller "Bra" (77,78%) medan resterande 22,22% (10 av 45) varit "Mindre bra", "Dåligt" eller "Mycket dåligt". Med det sagt ska man vara medveten om att i det betyg som gäller ordningsläget utanför arenan kan händelser som inte är i närheten av arenan ha en negativ inverkan på betyget. Observera att omdömet "Mycket dåligt" inte angetts vid något tillfälle vare sig inne eller utanför. Vi vill inte förringa det faktum att det finns matcher som har haft ett mindre bra ordningsläge (detta är oacceptabelt) men siffrorna ska ses utifrån vad de visar och ingenting annat. Enskilda händelser som ändå inträffar, som dessutom ofta ligger bortom vår kontroll och befogenhet, innebär inte per definition att vi har misslyckats i vårt arrangemang på andra områden.

Utifrån dokumentationen kan vi också konstatera att stora delar, som rör hotbild, risksupportrar och riskplatser är hemligstämplade/överstrukna, och är inte tillgänglig för arrangören, i det här fallet Djurgården Fotboll. Polisen har även redogjort för "bästa scenarion", "troliga scenarion" och "värsta scenarion" inför, under och efter match men även de här uppgifterna är överstrukna och inte tillgängliga för oss som arrangör. Det är därför mycket svårt för arrangerande förening att planera för eventuella oroligheter. Den information som inte är överstruken är ofta generell information som ofta är konstant till sin natur och inte förändras så mycket från match till match. Vi befinner oss alltså i ett läge där vi knappt får någon information alls samtidigt som vi får höra att vi borde göra mer. Dock vill ingen specificera för oss vad vi brister i. Vi tycker att vi är en bra arrangör som gör ett bra arbete utifrån de förutsättningar vi ges.

Ett ytterligare exempel på hur vi hela tiden försöker ta ett ännu större ansvar är att vi har drivit frågan om att få föra register över avstängda supportrar. Det är endast myndigheter som får föra sådana typer av register men där lyckades vi, som första klubb, beviljas ett undantag hos datainspektionen. Det kan ju tyckas vara en självklarhet att avstängda personer faktiskt inte heller har tillträde till arenan på matchdagar. Det är först nu vi har en ärlig chans att hålla dessa individer borta från våra arrangemang genom att vi får föra register över vilka de här personerna är.

Djurgården Fotboll har genom Djurgårdsandan dessutom initierat ett antal framgångsrika metoder för att stötta den positiva supporter-kulturen och arbeta med personer som av en eller olika anledningar hamnat snett. Enligt Björn Eriksson erbjuder hanteringen av risksupportrar två utmaningar där den ena handlar om att hjälpa personer bort från livet som risksupporter (s.k. exitlösningar). Den andra utmaningen är att så långt som möjligt förhindra nyrekrytering till gruppen. På det här området har vi arbetat på ett dokumenterat framgångsrikt sätt. Härutöver har Djurgården Fotboll anställt två Supporter Liaison Officers (SLO). De har som ansvar att fungera som supportersambandsmän. De arbetar parallellt med såväl publikvärdar som ordningsvakter och det har hittills fungerat på ett mycket bra sätt. SLO har införts nationellt i hela Sverige och vi är mycket glada över att idén har anammats i svensk fotboll eftersom vi tror att vi alla står bättre rustade inför framtidens utmaningar i form av exempelvis nya arenor m.m. Även den nationella utredningen lyfter fram SLO-initiativet som något väldigt positivt och en av de viktigaste funktionerna i det fortsatta arbetet för en positiv läktarkultur. Internationellt lyfts Sverige fram som ett föregångsland i hur man har implementerat SLO-funktionen i praktiken.

Utöver SLO-funktionen har Djurgården Fotboll infört läktarvärdar, som genom sin närvaro på läktaren kan arbeta ännu närmare supportrarna och på så sätt fungera som en första kontakt vid problem. Detta har varit ett uppskattat initiativ och Djurgården Fotboll kommer fortsatt att intensifiera och uppmuntra dialogen mellan klubben och support-

rarna. Läktarvårdarnas uppgifter skiljer sig från publikvårdarnas uppgifter då dessa inte har något som utmärker att de är läktarvårdar utan vår ambition är att dessa skall arbeta mer civilt och verka utan att synas. Det kan sägas att vi ensamma lägger 3,5 miljoner på ordningsvakter och publikvårdar per år (enligt 2012-års uppgifter). Om man dessutom räknar in de ideella timmar som läggs ner av arena-
vårdar, evenemangspersonal och så vidare så är det till ett värde av cirka 9,5 miljoner. Det i en förening som omsätter cirka 80 miljoner kronor årligen.

I år satte Djurgården Djurgårdsandan på tröjans mest värdefulla plats för att ännu mer lyfta fram hur högt vi värdesätter det arbete som görs inom ramen för Djurgårdsandan. I samband med lanseringen av den nya tröjan bjöd vi även in media till en paneldebatt där Djurgårdens evenemangsansvariga Mats Jonsson diskuterade Björn Erikssons utredning med Björn Eriksson och hans sekreterare Stefan Dellså. Vi driver som synes frågan på flera olika nivåer och tar hela tiden nya initiativ för att påverka vår egen situation och bli bättre.

Polisen har lyft fram att statistiken kring just polis-ingripanden (som för närvarande ligger på 0,1%) inte tar hänsyn till störningar där polisen inte ingriper, och det är sant att statistik inte alltid ger hela bilden. En naturlig följdfråga blir då om vi inte borde kunna förvänta oss att polisen är mer aktiva i ett utförandeled och att polismyndigheten inte har lyckats lagföra dessa personer i tillräcklig utsträckning. Det är fastslaget att det är främst utanför arenan, där vi inte har tillgång till information eller ens har befogenhet att ingripa, som de flesta ordningsstörningar äger rum. Inte sällan möts vi dessutom av ett motstånd när vi vill veta mer, för att kunna göra mer. Vi ska inte lägga oss i det här arbetet som utomstående aktör heter det ofta. Vi är helt överens med Björn Eriksson när han lyfter fram en tydlig ansvarsfördelning som en av de viktigaste punkterna att utgå ifrån men då bör också förut-sättningarna att agera utgå därifrån.

Överlag verkar missnöjet med vårt arbete komma ifrån höga polistjänstemän och de politiker, som oss veterligen, inte har någon utförlig insyn i det dagliga arbetet. Inte heller verkar man särskilt intresserade av att skaffa sig mer kunskap på områ-

det. Vi som arbetar med frågan och som ser de stora framsteg som gjorts ställer oss mycket frågande till den här plötsliga helomvändningen och oviljan att ompröva vedertagna hållningar. Detta trots att det nu finns mycket mer kunskap på området, genom den kunskaps- och forskningsinventering som Björn Erikssons nationella utredning bidragit med. Det är lättåtkomligt material för den som vill söka mer kunskap.

Det står uttalat i Bo Svenssons direktiv till hans utredning att klubbarna måste ha incitament för att ta ännu mer ansvar. Det är just incitamentet som en stor del av utredningen vilar på. Trots detta skriver Bo Svensson följande i utredningen:

"Det ska också sägas redan från början att det inte finns några empiriska undersökningar av priselasticiteten för polisbevakningskostnader. Ingen kan med säkerhet säga och i så fall med hur mycket en anordnare förlorar intresset av att själv svara för ordningen med hjälp av anställda ordningsvakter och publikvårdar, om ersättningen för polisbevakningskostnader reduceras med exempelvis 25, 50 eller 70 procent".

Bo Svensson gör en kortare genomgång av hur det ser ut i andra länder och konstaterar att det är ovanligt att man använder sig av ett system med ersättningsskyldighet och att det inte påverkar ordningsläget i negativ bemärkelse:

"Under utredningen har ingenting framkommit som tyder på att anordnare i dessa länder eller de svenska allmännyttiga ideella föreningarna inte tar sitt ansvar för att upprätthålla ordningen vid de evenemang som de anordnar".

Överlag karaktäriseras Bo Svenssons utredning av en hel del antaganden som det i flera fall saknas be-lägg för. Bland annat fick Bo Svensson i efterhand be om ursäkt för att han utgått ifrån att AIK:s styrelseledamöter är avlönade. Ett påstående som helt visade sig sakna substans. Det blir nästintill löjväckande när Bo Svensson på presskonferensen blandar in Djurgården Fotbolls sportsliga prestationer på planen och värvingar. Andemeningen är att om Djurgården värvar bättre och spelar bättre fotboll så kommer publiken och då har man också råd med polis-pålagor. Ett i sammanhanget helt irrelevant inlägg.

Vi betvivlar inte de juridiska bitarna men vi upplever att Bo Svensson när det gäller arrangörskapets olika beståndsdelar är fel ute. För att ge ett exempel. Man skriver:

"Det blir emellertid problem om ersättningskyldigheten begränsas så kraftigt att det blir billigare för anordnaren om han eller hon får polisbevakning än om anordnaren själv anlitar ordningsvakter för att upprätthålla ordningen vid tillställningen eller sammankomsten. Anordnaren skulle då få ett ekonomiskt incitament att ersätta ordningshållning genom ordningsvakter med ordningshållning genom polispersonal, något som skulle kunna leda till samarbetsvärdigheter med polismyndigheten".

Djurgården Fotboll styr inte uttaget av personal på sina arrangemang. Det är polismyndigheten som ålägger oss att anlita x antal ordningsvakter och publikvärdar för att tillstånd ska erhållas. Sedan kan vi ta in mer därtill men aldrig mindre. Vidare är det polismyndigheten som äger frågan om polisbemanningens utformning och omfång. Vi har absolut ingen möjlighet att utifrån några ekonomiska kalkyler begränsa varken det ena eller andra. Den frågan äger polisen så det är ett påstående som faller platt. Ett rätt så viktigt sådant med tanke på det utrymme det så kallade incitamentet har fått i utredningen och i justitieministerns kommunikation.

Medias påverkan

Vi har förståelse för att brottslighet i samband med idrottsarrangemang engagerar och väcker känslor eftersom polisiära prioriteringar är en ständig källa till debatt. Det är dock viktigt att medvetandegöra att en majoritet bygger sina antaganden på den bild som återges i media. Om vi inte förstår till exempel medias roll i rapporteringen kring idrottsrelaterat våld så riskerar vissa valda åtgärder att bli helt verkninglösa.

Aage Radmann, universitetslektor som forskat mycket om bland annat idrott och media och som för den nationella utredningen, bidragit med omfattande forsknings- och kunskapsunderlag skriver explicit: *"Medias bild av "idrottsvåldet" måste tas i särskilt beaktande, då både allmänhet och beslutsfattare huvudsakligen verkar få sin förståelse av idrottsvåldet från medierna".* Radmann poängterar vikten av att åtgärdsförslagen är långsiktiga och hållbara. Det är av

största vikt att åtgärder har en vetenskaplig grund och bygger på beprövad erfarenhet. Han menar att media vid incidenter ständigt går tillbaka i tiden och knyter ihop nya händelser med tidigare händelser och på så sätt får läsaren uppfattningen att de är delar av en sedan länge pågående utveckling. Vi tror därför att hotbilden accentuerar. Något som de facto inte stämmer (Radmann 2012). Det vore olyckligt om det är den här upplevda bilden som ligger till grund för den här nya repressiva inriktningen. Aage Radmann redogör för juridikprofessorn Anastasia Tsoukalas erkända forskning som hjälper oss en bit på vägen i att förstå bakgrunden till den nya strategin. Han skriver:

"Juridikprofessorn Anastasia Tsoukala menar att medias beskrivning av huliganen som "den andre" och huliganismen som en "samhällsböld" och i vissa sammanhang till och med som en "samhällscancer" påverkar den allmänna uppfattningens, och inte minst makthavarnas, syn på det idrottsrelaterade våldet (Tsoukala 2009). Denna bild rättfärdigar dessutom de insatser som används för att, så att säga, bekämpa "sjukdomen". Det verkar som om sjukdomsbegreppet cancer är effektivt som metafor eftersom den, förutom det allvarliga med sjukdomen i sig, riskerar att sprida sig i samhällskroppen. Man har dessutom inte full kunskap om hur olika behandlingar fungerar, hur stor risken för återfall är och om sjukdomen överhuvudtaget går att bota. Alla insatser verkar då legitima för att bekämpa denna samhällsomstörtande sjukdom" (Tsoukala 2009 i Radmann 2013).

Den bild som skapas av det idrottsrelaterade våldet och som ofta används av vissa journalister, politiker och polisen ger alltså legitimitet åt de olika samhällsinsatser som "behövs" för att lösa problemet. Retoriken om "den andre" är applicerbar på de som förväntas äga frågan. Det handlar om att välja en sida. I en sådan miljö argumenteras det ofta för hårda och stränga tag och nya kontrollmekanismer blir mycket enklare att införa.

Om man då som arrangör inte delar den här upplevda bilden eller försöker nyansera debatten framstår man genast som icke-ansvarstagande och man anklagas lätt för att göra eftergifter för våldet eller som Björn Eriksson skriver:

"En svårighet som infinner sig när man diskuterar firmakulturen är balansgången mellan att inte bagatellisera eller överdriva fenomenet eller våldsamteterna".

De åtgärder som syftar till att vara långsiktigt gångbara och förankrade i forskning och erfarenhet har ofta inte lika starkt symbolvärde som repressiva åtgärder. Polisnotor är ett alltför tydligt exempel på en åtgärd som slagit helt fel. Åtgärden framstår som handlingskraftig och ska skicka en tydlig markering till klubbarna att man inte gjort tillräckligt. Det blir ett slags straff som flera beslutsfattare och många i allmänheten uppfattar som rimligt eftersom klubbarna uppenbarligen inte "klarar av" eller vill hantera problemet själva. Att forskning, beprövad erfarenhet och den nationella utredningen särskilt varnar för just den här typen av isolerade åtgärder, erkänner klubbarnas omfattande arbete, varnar för att mediabilden många gånger inte stämmer överens med verkligheten och förespråkar en helt annan strategi blir här sekundärt i förhållande till den symbolstarka repressiva åtgärden.

Handläggning

RPS framtagna riktlinjer och polismyndighetens invändningar

Redan inledningsvis ska här sägas att vi har full respekt och förståelse för att polismyndigheten vill följa svensk lagstiftning. Detta är en grundförutsättning i en rättsstat med hög trovärdighet kring rätts-säkerhet. Som läget är nu, i synnerhet då den av polismyndigheten bestämda rabatten om 75% kommit att upphöra från den 1 juli 2012, ställer detta extremt stora krav på oss som arrangör att finna lösningar som i sin konstruktivitet också direkt påverkar det personaluttag som polismyndigheten anser sig behöva för att kunna leva upp till de krav som polismyndigheten har på sig som bl.a. manifesteras i polislagens 2 §. Den gemensamma ambitionen att minska antalet poliser i tjänst under våra arrangemang är något som i synnerhet måste diskuteras mer ingående. Det är synnerligen beklämmande att vi hamnat där vi hamnat och det är vår övertygelse att situationen hade kunnat lösas på ett helt annat sätt bara viljan hade funnits från samtliga parter. Nu har vi tvingats in i en process som ingen, förutom uppenbarligen en part velat ha, vilken innebär att vi hamnat i en separationsliknande situation. Detta är något som vi djupt beklagar och som vi inte tror gagnar någondera part.

Den förre länspolismästaren i Stockholm Carin Götblad varnade också, just för den här situationen, där vi som arrangör och polismyndigheten ställs emot varandra istället för att utgå ifrån våra gemensamma intressen och målbild. Det har hela tiden funnits en möjlighet för polismyndigheten att välja en samarbetsinriktad strategi. I ett yttrande till Rikspolisstyrelsen skriver Carin Götblad i egenskap av dåvarande länspolismästare:

"Det finns då två vägar för Polisen att gå. Antingen väljer man den rättsliga vägen att polisen tar betalt i enlighet med RPS riktlinjer för kostnader som är en direkt följd av polisens deltagande i evenemanget, med följd att man får räkna med att hamna i årslånga processer innan Högsta förvaltningsdomstolen avgjort frågan och därmed att Polisen och arrangören hamnar i ett vänteläge. Det andra alternativet som kan övervägas är att Polisen i samråd med idrottsrörelsen tar fram en schablonberäkning om hur betalningen ska bestämmas och vid samsyn om detta undviker att hamna i rättsliga processer och får en väl fungerande verksamhet".

Utöver ovan nämnda alternativ så fanns dessutom en möjlighet att fortsätta med rabatten för att på det viset undvika att bli motparter i den här frågan. Carin Götblad skriver i direkt anslutning till ovanstående citat:

"Den avgörande frågan för ordningshållningen vid matcher är självklart att matcharrangemang ska vara säkra för utövare och publik. Valet av metod för betalning bör därför styras av målet att uppnå största möjliga säkerhet och att därvid arrangören tar ett stort ansvar för säkerhetsarrangemangen i anslutning till matchen".

I samband med att betalningsfrågan på riktigt aktualiserades i början av 2011 utkom Rikspolisstyrelsen i april samma år med ett tretton sidor långt dokument med "allmänna riktlinjer för uttag av ersättning för polisbevakning vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster". Bakgrund och syftet beskrivs av RPS nedan:

"Polisen ska i vissa fall ta ut ersättning för kostnader för ordningshållning vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Det är respektive polismyndighet som beslutar i ersättningsfrågorna men det är angeläget att de aktuella bestämmelserna tillämpas så enhetligt som möjligt. Därför ger Rikspolisstyrelsen ut följande riktlinjer för handläggningen".

I det yttrande som föregick publiceringen av de här riktlinjerna skriver Polismyndigheten i Stockholms län genom Carin Götblad och chefsjuristen Jan Nyrén:

"För arrangörerna av evenemang som omfattas av bestämmelserna är det ett rättssäkerhetskrav att det finns en förutsägbarhet i hur polisen ska ta betalt. Behovet av att riktlinjerna är klara och koncisa är därför stort [...] Det är av största vikt både för polisen och arrangören att klara riktlinjer finns om vad som gäller kostnadsmissigt staten och arrangören emellan".

Vidare skriver man om uppdelningen mellan arrangör och polis:

"Polisen och exempelvis fotbollsklubbarna har under många år drivit ett aktivt arbete för att öka säkerheten vid matcherna. I avsnittet bör det därför utförligt redogöras, utöver vad lagen säger, vad klubbarna också har att vidta och också vad de vidtar för åtgärder. Att detta avsnitt är utförligt och klarläggande är helt avgörande för

riktlinjerna då det är just området mellan arrangörens ansvar och polisens ansvar som riktlinjerna behöver ge klarläggande besked om tillämpningen”.

I det slutgiltiga dokumentet från Rikspolisstyrelsen får vi dock inte klarhet i ansvarsfrågan. Betänk då att ansvarsfrågan har lyfts fram som en av de viktigaste frågorna av polismyndigheten i Stockholm (citater ovan) och den nationella utredningen. Istället skriver man att ”Riktlinjerna behandlar inte vilken del av ordningslagen som anordnaren respektive polisen bör svara för”. Överlag fick de viktiga synpunkter Carin Götblad framförde ytterst lite respons av Rikspolisstyrelsen och det dokument som till slut publicerades såg i stora drag likadant ut som den version som polismyndigheten i Stockholms län hade allvarliga invändningar emot.

Dåvarande länspolismästaren Carin Götblad valde efter detta att införa en rabatt på 75% under en kortare period för att, som det hette, möjliggöra för drabbade klubbar att förbereda sig för de omfattande kostnadsökningar som följer av poliskostnaderna. Kanske var det också en naturlig följd av att de riktlinjer som RPS tog fram inte tog någon direkt hänsyn till Carin Götblads kritik. När tiden för rabatten gått ut hade Carin Götblad blivit efterträdd av den nya länspolismästaren Mats Löfving som blev den som skulle ta beslut om en eventuell förlängning av rabattperioden. Mats Löfving valde som bekant att inte förlänga rabatten med motiveringen att det inte fanns särskilda skäl att göra så.

Ny länspolismästare – ny arbetsinriktning

Under det möte, den 8 oktober 2012, där Polismyndigheten i Stockholms län kommunicerade till berörda klubbar att man beslutat att inte förlänga rabatten på 75%, utan framöver ta betalt för 100% av polisinsatsen, lyfte polisens representanter fram (nya länspolismästaren Mats Löfving som slutgiltigt tagit beslutet närvarade inte på mötet) det faktum att lagen inte gav dem något utrymme att göra annat. Vi vänder oss starkt emot det påståendet. Det fanns lagligt utrymme för att fortsätta ge 75% rabatt på polisbevakningskostnader om särskilda skäl kan anges för detta. Kammarrätten, som prövat frågan, hade inga invändningar mot att man hade använt sig av möjligheten till rabatt. Av de mötesanteckningar som togs på mötet där beslutet kommunicerades,

framgår att det finns tydliga motsättningar i polisens argumentation. Dels säger man att man bara följer lagen, för att i nästa mening säga att beslutet helt och hållet är länspolismästarens att ta.

I och med att man ändå tog bort rabatten ansåg man alltså att klubbarna nu har fått chans att korrigera sina budgetar. Eftersom man inte ansåg att särskilda skäl förelåg att ånyo ge rabatt menar man indirekt att man själva är tillfreds med sin egen administration. Det hade annars varit särskilda skäl i sig. Med andra ord kände man sig klara över hur man ska sköta frågan framöver.

På flera områden framgår det dock att polisen inte själva har klart för sig hur man ska lägga upp arbetet i poliskostnadsfrågan. Det är av intresse att lyfta fram några av de invändningar som Carin Götblad skickade till Rikspolisstyrelsen i arbetet med riktlinjerna i poliskostnadsfrågan. Hon uppmärksammar många osäkerhetsfaktorer som än idag kvarstår och har gjort en gedigen genomlysning av frågans komplexitet. Bland annat lyfter hon fram den problematik som uppstår om man bortser från verksamhetsperspektivet. Ett verksamhetsperspektiv som kan kompletteras med de farhågor som Carin Götblad lyfte om den försämrade relationen klubbar och polis emellan. Hon skriver:

”Då syftet med riktlinjerna är att åstadkomma en enhetlig tillämpning av bestämmelserna om uttag och ersättning är det nödvändigt att riktlinjerna kompletteras dels med ett polisiärt verksamhetsperspektiv, dels en grundlig rättsutredning och dels med att riktlinjerna tar ställning till hur tillämpning ska ske i olika fall”.

Vi upplever överlag att det under Carin Götblad fanns en ödmjukhet inom myndigheten, att även de behövde tid att sätta sig in i de nya frågeställningarna, för att kunna garantera en förutsägbarhet och leva upp till de höga krav på rättssäkerhet som faktiskt måste ställas på polisen. I Mats Löfving tycker vi oss se en mindre kompromissvänlig attityd. Borta är det delvis självkritiska förhållningssättet som vi ändå kunde skönja hos den tidigare länspolismästaren, där hon tillstod att det fanns en del komplicerade frågeställningar, som polisen själva har att ta ställning till och inte minst anpassa sig till. Dels för sin egen skull men också i hänseende till de klubbar som nu drabbas av miljonpålagor.

Oförutsägbarhet i handläggning och utförande

Ett illustrerande fall som bekräftar att polismyndigheten har stora problem i den egna administrationen är det faktum att man i olika län arbetar på olika sätt. Något som ytterligare skapar en snedvriden konkurrens men ännu allvarligare är kanske att man som polismyndighet inte följer likabehandlingsprincipen och agerar oförutsägbart och icke transparent. Det här blir extra paradoxalt när länspolismästare Mats Löfving använder just likabehandlingsprincipen som ett återkommande argument för att inte förlänga rabatten. Vi har egentligen inget intresse av att fördjupa oss i andra föreningars förhållanden men vi upplever ändå att vi måste redogöra för tydliga exempel för att visa på de minst sagt märkliga skillnader som finns i polisens olika bedömningar. Det är en orättvisa i handläggningen som inte är acceptabel. Brister i administrationen kan delvis förklaras med att det här är en ny situation för alla inblandade men vi hade kunnat ha mer överseende med detta om man utnyttjat möjligheten till att behålla rabatten med hänvisning till särskilda skäl. Att fakturera 100% av kostnaden medan man själva laborerar i den egna organisationen känns inte helt tillfredsställande.

Leksands IF, som är ett idrottsaktiebolag, blev till exempel inte fakturerade för polisbevakningskostnader i sitt samarrangemang med Mora IK, när man spelade ett ishockeyderby i Globen i Stockholm. Även om det var Mora, som är en ideell förening, som stod som hemmalag så var de båda föreningarna öppna tydliga med att det är ett samarrangemang och att man delar lika på intäkterna. I Rikspolisstyrelsens riktlinjer ingår en sammanfattande checklista att använda sig av vid prövningen av om en ersättningsgill kostnad uppkommit. En av punkterna varnar explicit för "bulvanförhållanden". Eftersom det är ett arrangemang som drivs i vinstsyfte så borde Leksand rimligtvis enligt gällande regelverk ha stått för polisbevakningskostnaden även i denna match. Om Mora och Leksand ingick ett bulvanförhållande borde i alla fall ha utretts. På Globe Arenas egen hemsida läser vi att "Daladerby i Ericsson Globe är ett samarrangemang mellan klubbarna Mora IK och Leksands IF, även om det är Mora IK som har hemmamatch".

Kostnaden för de 31 poliserna som var kommenderade till matchen skulle ha inneburit en kostnad på cirka 114 000 kronor. Mora IK tillstår i en intervju att man inte hade kunnat arrangera matchen själva utan var beroende av Leksand som medarrangör. Mora stod för avtal medan Leksand hjälpte till på marknadssidan. Omsättningen var enligt uppgifter cirka 5 miljoner kronor och klubbarna gjorde en vinst på cirka 1 miljon kronor vardera. En annan sak som skiljer sig mellan länen är att Leksand innan säsongen av Polismyndigheten i Dalarna tilldelades ett maxbelopp på 300 000 kronor. Detta trots att polisens egna uträkningar landar på 350 000 kronor. Man fick alltså en rabatt på 50 000 kronor. Enligt ordningslagen ska det finnas särskilda skäl för att ge ett bolag rabatt. Några särskilda skäl anges inte i fallet Leksand.

I andra fall görs istället en riskbedömning inför varje match och risken att kostnaden justeras uppåt ökar därför eftersom bedömningen inte görs för hela säsongen. Vi har dessutom inte fått några uppgifter om vad kostnaden kan tänkas landa på för 2013 till skillnad från Leksand. Även vi tilldelas ett maxbelopp men den bedömningen görs match för match och inte för hela säsongen. Rikspolisstyrelsen har beklagat att man i Leksands fall har gjort en helhetsbedömning för hela säsongen och att det inte är lämpligt att göra en sådan bedömning redan ett halvår innan de aktuella arrangemangen. Att man tillämpar ordningslagen på olika sätt i de olika länen skyller ansvariga vid Dalapolisen på orutin eftersom det är första gången man arbetar med den här frågan.

När det gäller 2013 så har man från polismyndighetens sida bett att få återkomma. Man har träffats för överläggningar där man beslutat om polisinsatsernas preliminära utformning för 2013. Därefter skulle Djurgården ha kallats till ett möte för att diskutera just detta. Det skedde aldrig. Det enda möte som har ägt rum behandlade hur polismyndigheten rent generellt arbetar när de bestämmer hotbild. Kommunikation och återkoppling dröjer tyvärr ofta länge från polismyndighetens sida. Man har till exempel dröjt till den 16 januari 2013 med att meddela den totala kostnaden för Djurgårdens hemmamatcher 2012. Här finns inte heller någon specificering av hur man har kommit fram till de

aktuella beloppen. Det blir för oss ett stort problem när vi går in i en budgetprocess och inte kan planera för vad kostnaderna blir i slutändan.

Låt oss redogöra för ett illustrativt exempel för hur vi upplever att polismyndigheten använder sig av lagstiftningen en aning godtyckligt för att argumentera för sin sak samtidigt som man ignorerar det högre syftet med hela den här nationella utredningen, nämligen att åstadkomma en bättre samordning och i längden ett bättre ordningsläge i svensk fotboll. Polismyndighetens chefsjurist Jan Nyrén skriver i ett yttrande under rubriken "särskilda skäl" om den skrivelse som man mottog av polisstyrelsen den 10 september 2012. Där uppmanades man, med hänvisning till Björn Erikssons delbetänkande, verka för att återinföra rabatten i väntan på nytt lagförslag och att länspolismästaren ska återrapportera om detta vid polisstyrelsens nästa sammanträde. Jan Nyrén skriver om detta endast att länspolismästaren har lämnat en redogörelse för polisstyrelsen som sedermera godkände denna. Jan Nyrén hänvisar dessutom till justitiedepartementets promemoria där Justitiedepartementet bedömer att det inte är lämpligt att arbeta vidare med de förslag som lämnats i delbetänkandet. Det är en anmärkningsvärd förenkling av både Polisstyrelsens skrivelse och Justitiedepartementets uppdragsbeskrivning.

För det första bortser Jan Nyrén från den delen där polisstyrelsen betonar vikten av att de beslut som fattas ska ta hänsyn till det övergripande målet med den nationella utredningen. Där var rabatten ett utmärkt verktyg för att bibehålla den goda dialogen och bygga vidare på framgångar som man ändå åstadkommit under senare år. Polisstyrelsen skriver:

"Björn Erikssons delbetänkande är dock bredare än bara debiteringsfrågan. För att kunna garantera säkerhet och trygghet i samband med idrottsevenemang är det också viktigt att dialogen mellan klubbarna och Polisen fungerar. Klubbarna och Polisen har ett gemensamt ansvar för trygghet och säkerhet i samband med evenemang. Det förutsätter att det finns en god dialog mellan parterna".

Det avsnitt som i Justitiedepartementets promemoria behandlar Björn Erikssons delbetänkande måste ses i ljuset av att det man vänder sig emot är att idrottsaktiebolag ska likställas med ideella för-

eningar. Det behandlar inte eventuell rabatterning. Tvärtom kan man tolka uppdraget som ett initiativ som kom till av just den anledningen att polispålagorna är alltför höga i sin nuvarande form. Det står:

"Med hänsyn till att det nuvarande kostnadsansvaret kan komma att påverka delar av idrotts- och kulturlivet negativt finns det dock ändå skäl att överväga på vilket sätt regelverket bör ändras för att begränsa ersättningskyldigheten för de som idag är betalningsskyldiga [...] En utredare ges i uppdrag att överväga och föreslå hur ersättningskyldigheten för polismyndighetens kostnader för ordningshållning vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster bör utformas för att begränsa kostnadsansvaret för dem som idag är betalningsskyldiga".

Polismyndigheten, upplever vi, har en tendens att använda lagstiftningen lite som det passar för stunden. Nya länspolismästaren Mats Löfving ägde beslutet om rabatten. Det bekräftar Ulf Johansson, biträdande länspolismästare, i det möte där beslutet kommunicerades. Därmed är det inkorrekt att påstå att man är helt styrd av en lagstiftning i det här fallet. Kammarrätten har konstaterat att organisationsformen är avgörande för tillämpningen av bestämmelsen och att det är en konsekvens av hur lagstiftningen utformats. Om ersättningskyldigheten efterges skulle det innebära att lagstiftningen sätts ur spel menar man. Man fann inte heller särskilda skäl för att efterge ersättningskyldigheten. Det är argument som polismyndigheten med all rätt lyfter fram. Men Kammarrätten har också prövat nedsättningen under den övergångsperiod som polismyndigheten beslutat om och inte funnit skäl att ifrågasätta dess tillämpning under där redovisade förhållanden. Vi har väldigt svårt att förstå att de särskilda skäl som Carin Götblad lade fram helt plötsligt är uppfyllda. Varken vi eller polismyndigheten har uppenbarligen under de fyra månader rabatten tillämpades (det är endast fyra månader om man ser till när vi har haft arrangemang) blivit klokare i hur den här frågan sköts. Även Bo Svenssons utredning kritiserar polismyndighetens sekretess och oförmåga att redovisa vad det är man tar betalt för.

Ansvarsfrågan och möjligheten att påverka poliskostnaderna

Varje arrangemang planeras noggrant med samtliga aktörer kring en fotbollsmatch. Polis och arrangör, ibland även gästande lag, sitter ned tillsammans och planerar matchen och går igenom olika scenarios. Ordningsvakter och publikvärdar, samt även andra funktionärer och värdar, arbetar frekvent på matcharrangemangen.

Ordningslagen är tydlig med att arrangören är ytterst ansvarig för den allmänna ordningen och säkerheten på arrangemanget. Så var det såväl före som efter det att diskussionen om betalningsfrågan aktualiserades. Detta innebär att vi inte har förändrat vare sig inriktning, arbetsmetodik eller arbets sätt i samband med våra arrangemang. I samband med, eller före, anmälan om offentlig tillställning gör vi en noggrann analys av vad vi har för beman ningsbehov för det aktuella arrangemanget. Lagstiftningen ålägger oss att ansvara för att god ordning upprätthålls. Härutöver finns det en mängd krav och regler att ta höjd för vid planeringen, både SvFF:s regelverk och SEF:s direktiv. Brott mot dessa regler och direktiv, eller att man inte följer dessa, leder till bestraffning. Däremot är det viktigt att lyfta fram att själva fördelningen av ordningsvakter och poliser är något som polisen beslutar enväldigt om.

Utgångspunkten är att huvudansvaret för ordning och säkerhet vid en offentlig tillställning åligger anordnaren. För det fall det kan fastställas att Djurgården är skyldiga att erlagga ersättning för polismyndighetens kostnader, kan detta belopp inte skönmässigt fastställas av polismyndigheten. Tvärtom är lagstiftningen tydlig med att en sådan ersättning ska fastställas väldigt restriktivt. Det är en inriktning som polismyndigheten tyvärr har förbisett. Polisen ska vid en tillställning inrikta sig på kvalificerade polisiära uppgifter vilket i huvudsak inbegriper att förhindra brott, ingripa när brott har begåtts och övervaka trafiken på gator och vägar. Höga krav ställs på polismyndighetens hotbilda bedömning och anordnaren har rätt att kräva att re sursuttaget verkligen är motiverat med hänsyn till hotbilden. Enligt Rikspolisstyrelsens allmänna rikt linjer, som vi redan har berört, bör villkoren för den offentliga tillställningen utformas på ett sådant

sätt att behovet av polisiär närvaro minskas och därmed även kostnaderna för anordnaren. Av polis myndigheten meddelade ordningsföreskrifter bör tydligt framgå hur ansvaret för ordningshållningen ska fördelas mellan anordnare och polismyndighet. Polismyndigheten bär ansvaret för att anordnaren inte åsamkas onödiga kostnader. Uppgifter som kan utföras av annan personal exempelvis av polis myndigheten förordnade ordningsvakter skall inte utföras av polis. Kostnaden för en ordningsvakt är betydligt lägre än kostnaden för en polisman. Det går 2.5 ordningsvakter på varje polis enligt den nationella utredningen.

Polismyndigheten har i flera fall (före den generella nedsättningen på 75%) fastställt högsta beloppet för Djurgårdens ersättningsskyldighet till 106 720 kr per match (för att ta ett exempel). Polismyndig hetens beräkningsunderlag är exakt detsamma i flertalet matcher. I dessa fall har man uppskattat att 29 poliser kommer att krävas för ordningshållningen vid respektive match samt att samtliga poli ser beräknas tjänstgöra fyra timmar vardera. Totalt innebär polismyndighetens beräkningsunderlag att polisbevakningen kommer att omfatta 116 polis timmar per match. Det är en rimlig bedömning att den totala insatstiden för vissa polismän utgörs av fyra timmar, men att detta gäller för samtliga poli smän kan inte vara korrekt. Det faktum att man har bedömt de här matcherna likadant förevisar att det inte har skett någon individuell prövning av respektive fotbollsmatch, vilket i sig är i strid med ordningslagen. Genom att använda behovsanpas sad bemanning skulle antalet poliser som arbetar under hela insatstiden begränsas. Polismyndighe tens beräkningsunderlag blir ännu märkligare när beräknat antal polistimmar är nästintill dubbelt så högt som motsvarande timmar för av polismyndig heten anvisat antal ordningsvakter.

Omständigheten att Djurgården bär huvudansvaret för ordning och säkerhet vid matcherna tillsam mans med ordningsvakternas adekvata utbildning, Djurgårdens omfattande säkerhetsarbete i samråd med motståndarlag, supporterföreningar och poli smyndigheten medför att fördelningen mellan poliser och ordningsvakter framstår som orimlig. Ordningen och säkerheten vid matcherna borde pri

märt tillgodoses genom ökat antal ordningsvakter och mer detaljerade ordningsföreskrifter. Samtliga ordningsvakter som tjänstgör vid matcherna har genomgått polisens arenautbildning. En utbildning som polismyndigheten har lyft fram som ett verktyg för att stärka ordningsvakternas möjligheter att hålla ordning vid fotbollsmatcher. I strid med ordningslagen och Rikspolisstyrelsens riktlinjer har polismyndigheten underlåtit att vidta åtgärder för att minska behovet av polisiära insatser. Djurgården bör inte åläggas extra kostnader med anledning av polismyndighetens felaktiga fördelning av arbetsuppgifter.

Länspolismästare Mats Löfvings yttranden ger en bild av att hans organisation agerar på ett samstämmigt sätt i sina bedömningar och i sina ställningstaganden vad gäller insatser och faktureringar. Vi konstaterar istället, att uppfattningen i dagsläget skiljer sig åt om hur stora personaluttagen ska vara och hur betalningsområden ska vara, mellan de olika polisdistrikten i länet. Det är också något man medgett i möten med klubbarna att man måste arbeta med och att man inte är mål i det arbetet. Polismyndigheten borde dessutom själva tydligare utreda och förklara vad det är man tar betalt för även om polismyndigheten själva inte ser ett sådant behov. I ett yttrande skriver han:

"Det finns ingen skyldighet för myndigheten att redovisa polisinsatsens omfattning i personella resurser eller de polisoperativa överväganden som ligger till grund för den bemanning som myndigheten bedömer erfordras för att upprätthålla ordning och säkerhet vid tillställningen".

Det är möjligt att polismyndigheten inte är skyldiga att delge den typen av information. Samtidigt säger det något om det klimat som råder. Man kan dessutom fråga sig hur rimligt det är att inta en sådan hållning och samtidigt argumentera för att vi som arrangör ska ta ett ännu större ansvar utanför det som är vårt ansvars- och befogenhetsområde. Formuleringen ger knappast intrycket av att man vill inkludera oss ytterligare i förberedelserna eller att tillsammans arbeta för att få ner poliskommenderingarna. Det väcker ett antal frågor som vi skulle vilja ha polismyndighetens input på.

–Är det polismyndighetens inställning att Djurgården Fotboll inte skall få vetskap i hur polismyndigheten planlagt sin verksamhet för att trygga arrangemanget – i synnerhet då polismyndigheten vill debitera arrangören för sina arbetsinsatser?

– På vilket annat sätt, anser polismyndigheten, att Djurgården Fotboll skall kunna ge återkoppling på huruvida personaluttaget som gjorts överensstämmer med den hot- och riskbedömning som vi som arrangör, utifrån ordningslagens allmänna regler om arrangörsansvar, har gjort?

– Vidare, kan polismyndighetens hot- och riskbedömning ge ytterligare incitament för oss som arrangör att vidta måttfulla åtgärder i syfte att minska ordningsstörningarna vid vårt arrangemang? Under förutsättning att polismyndigheten vidhåller att man inte vill dela med sig av den här informationen, hur skall samverkan kring dessa analyser i så fall ske framöver för att trygga arrangemanget i möjligaste mån?

Den gemensamma ambitionen måste vara att minimera antalet poliser på plats under våra arrangemang. För att denna strävan skall kunna realiseras torde det om inte annat ligga i myndighetens intresse att delge arrangören de tankegångar som myndigheten haft inför matchen. I Rikspolisstyrelsens direktiv om betalning samt i proposition 1979/80:17 framgår det att det klart skall framgå vem som ansvarar för vad. Detta skall framgå i tillståndet och utgöra incitament för att minska kostnaderna. Med hänsyn härtill ter det sig rimligt att Djurgården Fotboll även delges de beslutsunderlag som förelagat vid den tillståndsprovning som skett avseende våra matcharrangemang. Dessa underlag har också begärts ut för att om möjligt kunna ge vägledning i vad vi som arrangör ytterligare kan göra, för att minska antalet poliser, samt för att öka tryggheten och trivseln på våra arrangemang.

Vi vill betona att vi inte ifrågasätter polismyndighetens allmänna roll att trygga ordning och säkerhet i samhället i stort. Denna uppgift har ålagts polismyndigheten av regering och riksdag. Problemet som vi vill lyfta fram är att vi som arrangör, då vi

betalar för arbetsinsatsen, mer konkret behöver veta vilka arbetsuppgifter tjänstgörande polispersonal har inför, under och efter arrangemanget för den tid som Djurgården Fotboll betalar för tjänstgöringen. Det torde framföras att frågeställningen är adekvat i sammanhanget då det är kutym för alla att kunna kontrollera att levererad tjänst också har utförts (oaktat den har beställts eller inte av kunden).

Polismyndigheten har inte velat dela med sig av den här informationen mer än att man uppgivit ett maxbelopp. Djurgården Fotboll anser att polismyndigheten har fastställt högsta beloppet för Djurgårdens ersättningsskyldighet utifrån generella och inte individuellt anpassade beräkningsunderlag. Beräkningsunderlagen innefattar polisbevakning som sträcker sig utöver vad som är nödvändigt. Dessutom presenterar beräkningsunderlagen den planerade polisbevakningen endast i mycket grova drag. Utöver beräkningsunderlagen har stöd för det av polismyndigheten fastställda högsta belopp för Djurgårdens ersättningsskyldighet inte presenterats. Ersättningsskyldigheten skall beräknas och fastställas utifrån de insatsbehov som krävs för att hantera kvalificerade polisiära uppgifter i möjligaste mån. Björn Eriksson skriver:

”Även om det i första hand är en fråga för poliskostnadsutredningen anser jag att polisens sätt att debitera måste ses över. Beställaren – IdrottsAB – måste om nuvarande system behålls ha en rimlig möjlighet att bedöma mot vilken hotbild man betalar samt varför och vilka resurser som sätts in. I det arbetet måste vidare ingå en gemensam verksamhetsuppföljning”.

Björn Eriksson har föreslagit en särskilt prövningsnämnd, som kopplas till RPS, vars uppgift ska vara att i efterhand och på anmaning av part lämna yttrande över val av resursinsats och dess sammansättning. Sammansättningen är enligt förslaget två personer från polisen och två från aktuell idrottsgren. Som ordförande och femte medlem ska utses en oberoende person med juridisk kompetens. Vi delar Björn Erikssons förhoppningar om att en sådan prövningsnämnd kan vara en väg framåt för att överbrygga den förtroendeklyfta som finns mellan polis och klubbar i den här frågan.

Vi har av polisen efterfrågat vilket meruttag som polismyndigheten har avseende våra matcharrangemang (alltså personaluttag som har ett direkt samband med våra – det vill säga hur många poliser som funnits upptagna i ”fotbollskommenderingen” och som därav inte hade behövts i tjänst om inte fotbollsmatchen skulle genomföras). För att kunna avgöra meruttaget måste Djurgården Fotboll delges hur många poliser som normalt är i tjänst vid samma tid som under matchtillfället (alltså motsvarande dag då det inte spelas match). Skillnaden häremellan (vanlig dag kontra fotbollsdag) utgör meruttaget i frågeställningen. Det är också av vikt att den polispersonal som ingår i fotbollskommenderingen inte kan disponeras på annat håll till uppdrag under den tid som Djurgården Fotboll betalar för insatsen. Vilka garantier har Djurgården Fotboll att den polispersonal som finns upptaget i fotbollskommenderingen, inte kan disponeras på annat håll till andra uppdrag?

Polismyndigheten har illustrerat ett exempel för hur ett framtida meruttag kan se ut. Polisen har gjort en bedömning att matchen Djurgården-GIF Sundsvall varit relativt lugn (en uppfattning som även Djurgården Fotboll kommit fram till vid vår egen bedömning inför matchen) men att yttre omständigheter, som Djurgården Fotboll inte rått över, förvärrat situationen. Polismyndigheten skriver:

”Matchen betraktades innan matchdag som en relativt lugn match utifrån polisens bedömning. Vid matchen dök dock vissa supportergrupperingar upp som inte hade räknats med. Detta medförde att läget förvärrades. Den händelsen kommer polisen ha i åtanke inför uttaget till nästa match vilket kan resultera i ett högre uttag av polismän för att kunna säkerställa ordning vid evenemanget”.

Om vi har tolkat polismyndigheten rätt så kan alltså denna händelse isolerat föranleda att kostnaderna för polisbevakning vid nästföljande match eller matchtillfällen, kan komma att utökas. Efter som det rör supportergrupperingar till andra lag, som inte varit delaktiga ens i samma serie som Djurgården Fotboll, måste frågan ställas vilka yttre omständigheter som kan föranleda att Djurgårdens betalningsansvar kan komma att utökas? Vad gäller exempelvis evenemang i Stockholms centrala

delar (såsom festivaler och konserter) eller andra händelser (exempelvis demonstrationer) avseende Djurgården Fotbolls kostnadsansvar? Är det rimligt att sådana tillställningar kan komma att påverka storleken på vårt betalningsansvar? I RPS riktlinjer (RA-510-1704/11) framgår en något annorlunda inställning än den som polismyndigheten framför (se under punkt 3.2 – ”Kostnader för polisresurser som exempelvis dimensioneras med hänsyn till risken för demonstrationer och andra mer eller mindre organiserade åtgärder som kan rikta sig mot evenemanget får inte tas ut av anordnaren”).

Den begränsade information vi har fått ta del av behandlar främst antal poliser och den tid (4 timmar) som polismyndigheten avsatt för det aktuella arrangemanget. Vi har också fått till oss den prislista som polisen använder sig av. Djurgården Fotboll har ingen anledning att ifrågasätta polismyndighetens bedömning rörande kostnadsbedömning gällande kostnadstidens omfattning. Det vi initialt vill ha svar på är inte kostnadstiden utan snarare hur många och när i tiden poliserna, som Djurgården Fotboll skall ersätta, ämnar beträda kostnadsområdet. Djurgården Fotboll, skall betala det beslutade antalet poliser i 4 timmar, under förutsättning att samtliga poliser samtidigt uppehållit sig inom kostnadsområdet under tiden från 1 timme före match till 1 timme efter match.

När det gäller den sekretess som hänvisas till avseende den operativa polisiära verksamheten torde följande anmärkas. I normala fall ter sig polismyndighetens argumentation såsom rimlig. Ingen annan har något intresse av den operativa polisiära verksamheten, eller uppföljning av den, förutom polismyndigheten själv. I detta fall föreligger dock ett leverantör-kund-förhållande, där leverantören (polismyndigheten) levererar personal och tjänster till kunden (arrangören) och det är liksom alla andra liknande förhållanden en rimlig slutsats att kunden kan ta del av, och följa upp, så att leveransen stämmer med vad som slutligen kommer att framgå av fakturan. I annat fall uppstår ett förhållande där leverantören äger tolkningsföreträde på utfört arbete/levererad tjänst och kunden är i närmaste att betrakta som rättslös. Vidare är det stor vikt för uppföljningen för Djurgården Fotboll att vi kan ta del av det arbete som polismyndigheten å vår

räkning faktiskt utför i samband med våra arrangemang. Polismyndigheten å sin sida menar att det inte alls föreligger något avtalsförhållande i form av leverantör-kund-förhållande utan att polismyndigheten är skyldiga att utta en avgift för bevakning av offentliga tillställningar. Vi är införstådda med att leverantör-kund-förhållandet är en något tillspetsad formulering men vi ville uppmärksamma det orimliga i att leverantören, i det här fallet polisen, bestämmer omfattning och utformning av polisinsatsen, tar betalt och sedan inte tycker sig ha någon skyldighet alls att ha en dialog kring detta. Det är en särskilt relevant invändning eftersom vi genom våra åtgärder påstås kunna påverka polisinsatsens omfattning. Björn Eriksson skriver om detta:

”Jag har i mitt delbetänkande föreslagit att poliskostnaderna ska hanteras lika vare sig matchen arrangeras av en ideell förening eller av ett IdrottsAB. Speciellt om inte regering och riksdag följer mitt förslag om avgiftsbefrielse framstår det som oskäligt att en och samma instans svarar för hela kedjan av beslut från hotbildsbedömning (som tillika i varierande grad kan vara hemlig), uppställande av villkor samt debitering av kostnader. Det gäller även om polisen inte gottskrivs de intäkter en debitering medför”.

Det har vid ett flertal möten mellan arrangör och polis framkommit att den gemensamma ambitionen är att på sikt få ned antalet poliser i samband med våra matcher. Denna ambition är eftersträvansvärd men den förutsätter en tydlig ansvarsfördelning. Genom att klarlägga rollerna bör vi kunna ersätta polispersonal med vår egen personal som vi förfogar över i samråd/samverkan med polismyndigheten. Vi ställde därför frågan till polismyndigheten om hur de ser på den personal vi förfogar över och vad vi kan göra för att minimera antalet poliser på våra arrangemang. De åtgärdsförslag vi erhöll från polismyndigheten upplever vi redan att vi gott och väl lever upp till. Man har framfört önskemål om att publikvärdar, förutom att ha en servicefunktion även kan ta en aktivare roll gentemot supportrar, till exempel när det gäller alkoholförtäring etcetera. Man ser också gärna att samtliga ordningsvakter har erhållit arenautbildning och att det finns en god samverkan mellan ordningsvakter och polis i arbetet med att säkerställa ordning och säkerhet. Det är med en viss förvåning som vi mottagit de här

svaren av den enkla anledningen att vi redan mer än väl uppfyller dessa krav.

Våra publikvärdar arbetar redan idag aktivt mot supportergrupperna både inne och utanför arenan och det fungerar på ett mycket tillfredsställande sätt. Våra publikvärdar fick av polisen 2,59 av 3 i betyg för åren 2009-2011 och 3,00 av 3 för de matcher vi har statistik på för 2012. Om polismyndigheten anser att arbetet inte utförs på ett tillfredsställande sätt, vilket vi aldrig har fått några indikationer på, vore det önskvärt att polismyndigheten i detalj redogör för dessa icke-infriade förväntningar. Angående ordningsvakter så torde polismyndigheten vara medveten om att Djurgården Fotboll redan uppfyller denna önskan. Samtliga ordningsvakter som arbetar i samband med våra matcharrangemang har genomgått nämnda utbildning. Det borde polismyndigheten rimligen känna till. Våra ordningsvakter har av polismyndigheten under åren 2009-2011 fått ett snittbetyg på 2,86 av 3 och 3,00 av 3 för de matcher vi har statistik på för 2012. Det bör också poängteras att Djurgården Fotboll alltid deltar i de samverkansmöten som sker, i synnerhet inför högriskmatcher, med personal som har ledande befattningar och ordningsvaktgruppchefer. Som tidigare nämnts utsågs Djurgården av Svenska Fotbollförbundets matchdelegater 2012 till bästa arrangör.

För att ambitionen att ersätta polispersonal med vår egen personal ska omsättas i handling krävs att en god samverkan mellan arrangör och polis upprätthålls. Djurgården är på intet sätt främmande för att diskutera olika konstruktiva lösningar för att minska hot- och riskbild kring våra arrangemang men behöver polismyndighetens input för att kunna avgöra vad som är adekvata och konstruktiva åtgärder som har direkt effekt på polismyndighetens personaluttag. Vi har efterfrågat möten där vi enbart fokuserar på olika lösningar för att se hur det totala personaluttaget från polismyndighetens sida kan minskas och hur Djurgården Fotboll kan ta ytterligare steg i sitt arrangörskap. De önskemålen har inte tillgodosetts. Även Björn Eriksson vill se att klubbar får större möjligheter att påverka uttaget av poliser och att det går i linje med en tydligare ansvarsfördelning där klubbarna har ett huvudansvar för säkerheten inne på arenan och polisen har motsvarande roll utanför arenan. Polisens främsta

styrmedel bör vara de villkor som ställs upp från polisens sida för att genomföra arrangemanget. Björn Eriksson vill att vi ska sträva efter polisfria arenor i de matcher som sällan eller aldrig har problem med ordningsstörningar. Det ska sägas att det är svårt att anföra kristallklara regler för ansvarsfördelning mellan polis och arrangör men att det ändå är viktigt att skapa en operativ gränsdragning mellan polis och arrangör:

"När parterna hittar bra lösningar med i princip "polisfria arenor" är det naturligtvis i framtiden enklare att diskutera betalning i de fall klubbarna själva gör bedömningen att polisresurser likväl erfordras inne på arenorna. Endast när klubbarna inför matchen begär polispersonal på arenan bör debitering vara aktuell liksom när polis på förekommen anledning tvingas ingripa".

Björn Eriksson ser gärna att vi eftersträvar det engelska stewardsystemet som beskrivs av Eriksson nedan:

"Stewardsystemet är väl utvecklat i England. Stewards är personer som arbetar inne på arenan med olika typer av uppgifter, bl.a. säkerhetsfrågor. Stewardsystemet kan djupare sägas vara en privatisering av säkerhetsarbetet inne på arenorna, där ansvarsfördelningen mellan aktörerna är betydligt klarare utmejslad än i Sverige. Som jag senare återkommer till anser jag att vi bör kopiera stora delar av detta system".

Vi konstaterar att polismyndigheten mer eller mindre endast kommunicerar genom att hänvisa till diverse lagar och förarbeten medan vi envist efterfrågar en ökad samverkan och informationsutbyte på operativ nivå. Det är nämligen bara på det operativa planet vi kan styra inriktningen på arbetet. Arrangören, i det här fallet Djurgården Fotboll, kommer alltså in först i ett mycket senare skede och har ingenting att säga till om varken när det gäller utformning eller omfattning av polisinsatsen. I uppdragsförklaringen till den nya utredning som har utrett lämplig ersättningsskyldighet kan vi läsa:

"Kostnaderna bör givetvis i första hand reduceras genom att minska förekomsten av ordningsstörningar. Ett stort ansvar åvilar härvid anordnaren som också genom att vidta egna åtgärder bör ha möjlighet att påverka kostnadernas storlek [...] Ersättningsskyldigheten bör dock inte begränsas i sådan utsträckning att anordnaren kan

komma att sakna incitament att själv vidta åtgärder för att upprätthålla ordning och säkerhet vid offentliga tillställningar eller allmänna sammankomster”.

Här framgår dels att anordnaren själv, genom egna åtgärder, bör ha möjlighet att påverka kostnadernas storlek och dels att en viss ersättningsskyldighet ska finnas kvar för att anordnaren inte ska sakna incitament att själva vidta åtgärder för att upprätthålla ordning och säkerhet. Det är alltså två utgångspunkter i den nya utredningen. Som det ser ut i dagsläget har Djurgården inget inflytande över varken polisinsatsens utformning eller omfattning. Mats Löfving gjorde dessutom klart i sitt yttrande att det här är uppgifter som polismyndigheten inte har skyldighet att delge oss. Eftersom det handlar om betydande belopp har polisens beslut en stor påverkan på alla delar av vår verksamhet. Det här kompliceras ytterligare av det faktum att vi i år flyttar in på en ny arena och måste planera för detta. Vi vet till exempel inte hur man tänker sig lägga upp bemanningen när vi flyttar in på den nya arenan och om vi ens har råd att hålla arenan öppen för besökare innan matchstart. Det är information vi har efterfrågat under längre tid för att vi ska kunna planera för flytten men inte heller här har vi fått någon återkoppling. Vi ställde frågan första gången i december och i skrivande stund är säsongen igång och vi har fortfarande inte fått någon som helst information från polisen. Det är inte utan att man undrar om det här hade accepterats någon annanstans i samhället. Vi eftersöker hela tiden mer information för att ta ett ännu större ansvar men återkopplingen dröjer ofta väldigt lång tid. Om vi ens får någon. Därför blir det väldigt frustrerande när man från politiskt håll pratar om incitament utan att vara införstådd i den verklighet vi lever i.

Djurgården åläggs med andra ord omfattande ersättningsskyldighet utan närmare motivering. Djurgården ges ingen reell möjlighet att aktivt påverka fördelningen av arbetsuppgifter och därmed ingen reell möjlighet att påverka kostnaden för polismyndighetens ordningshållning vid matcherna. Vi anser att polismyndigheten har fastställt högsta beloppet för Djurgårdens ersättningsskyldighet utifrån generella och inte individuellt anpassade beräkningsunderlag. Beräkningsunderlagen innefattar polisbevakning som sträcker sig utöver vad som

är nödvändigt. Dessutom presenterar beräkningsunderlagen den planerade bevakningen endast i mycket grova drag. Utöver beräkningsunderlagen har stöd för det av polismyndigheten fastställda högsta belopp för Djurgårdens ersättningsskyldighet inte presenterats. Ersättningsskyldigheten skall beräknas och fastställas utifrån de insatsbehov som krävs för att hantera kvalificerade polisiära uppgifter nödvändiga för ordningshållningen.

Incitamentet, menar Justitiedepartementet och Bo Svensson, är ett viktigt verktyg för att förmå klubbar att ta ett ansvar. Poliskostnader måste, enligt Justitiedepartementet, finnas kvar så att det egna incitamentet inte försvinner. Många klubbar tar idag ett större ansvar än vad lagstiftningen kräver men det ligger i sakens natur att det blir svårt att upprätthålla en lika stor säkerhetsapparat med kraftigt minskade resurser, vilket är en direkt följd av höga polisnotor. Vi behöver inte ha mer incitament än vad vi redan har idag i vårt säkerhetsarbete. Hela vår verksamhet bygger på att våra besökare känner sig trygga på våra arrangemang och det är vårt varumärke som lider skada av att förknippas med destruktiva inslag. Det gör det mycket svårare för oss att rekrytera ny publik och samarbetspartners.

Polisforskning

Vi upplever att polismyndighetens och Justitiedepartementets nya inriktning bottnar i en vilja att visa handlingskraft framför att i bästa möjliga mån utveckla det samarbete som redan initierats. Många gånger verkar besluten tas på högre nivå, isolerat från de erfarenheter som finns på lägre nivåer i den operativa verksamheten. Det är inte ovanligt att anställda inom offentlig verksamhet hamnar i en konflikt på grund av motstridiga förväntningar och krav. Det kan vara krav på olika prestationer från politiker, högre tjänstemän inom den egna myndigheten eller medborgares förväntningar och krav. Det gäller polisen lika mycket som annan offentlig verksamhet. Aage Radmann, vars forskning vi tidigare i den här texten redogjort för, lyfter fram medias roll i att man har skapat en bild av ett eskalerande våld kring fotbollsmatcher. Han menar att det är främst därifrån politiker, beslutsfattare och allmänhet inhämtar sin information som sedan utgör ett underlag för vilken uppfattning man skaffar

sig i frågan. Mediebilden tenderar att bli faktaunderlag i många viktiga beslut.

Stefan Holgersson, en av Sveriges främsta polisforskare har å sin sida redogjort för hur massmedias fokusering på ett visst område/på en viss brottstyp kan få polisen att temporärt höja prioriteringarna inom detta område/beträffande denna brottstyp. Vi tycker oss se ett samband här. Vi upplever efter att frågan fått mycket uppmärksamhet i media, genom vissa enskilt mycket uppmärksammade händelser, så bestämde man sig för att nu fick det vara nog. Stefan Holgersson menar att stora skillnader existerar mellan chefers framförda uppfattningar om massmedias styrning av verksamheten och polispersonalens uppfattning. Generellt sett så har högre chefer vanligen framfört att massmedia styr verksamheten i liten grad, medan personal i linjeverksamheten i normalfallet har en bestämd motsatt uppfattning. Ett citat av en pensionerad polischef i Stefan Holgerssons forskning är särskilt intressant. Han säger:

"Det kan ha hänt att både jag och andra chefer tidigare har ryckt på axlarna och inte tyckt att en viss företeelse varit något viktigt när personalen påtalat ett problem. Men när det står i massmedia kan man känna att: 'Nu har vi nått gränsen. Nu måste vi göra någonting åt det', men det är inte för att tillfredsställa massmedia utan för att signalsystemet är så kraftigt att man känner att nu måste man göra något [...] När massmedia visar ett bra exempel så får man känslan av att såhär kan vi inte ha det. Vi måste ta tag i detta på något sätt. Och det är klart. Då upplevs det som det är pressen som styrt".

Vi menar verkligen inte att det här är en fråga som inte ska ha prioriterats, eller inte skulle ha haft en anledning att prioriterats. Vi har själva bett om hjälp under en längre tid men vi misstänker att just symbolvärdet som följde av att debitera klubbarna för polisinsatserna har varit betydande. Även om inga pengar går till polismyndigheten så signalerar beslutet att man håller hårt i skattebetalarnas pengar och agerar handlingskraftigt. Konsekvenserna av beslutet verkar däremot ha kommit i skymundan. Holgersson har i sin forskning kunnat visa hur presentationsaspekten ofta får förtur framför det faktiskt korrekta många gånger och hur de stora avstånden mellan polisens olika delar får negativa följdverkningar på utförandenivå.

Carin Götblad ville utreda poliskostnaders påverkan utifrån ett verksamhetsperspektiv så att negativa följdverkningar på utförandenivå skulle undvikas. Det önskemålet hörsammades alltså inte. Holgersson skriver i sin avhandling "Yrke: Polis" att det är av intresse för chefer att kunna visa upp vidtagna handlingar, snarare än att fokusera på resultatet av samma handlingar. Det blir vad Stefan Holgersson benämner som "anpassning på ytan". Holgersson skriver vidare:

"Skillnaden mellan hur saker och ting fungerar i verksamheten och hur verksamheten presenteras gör att det utvecklas regler där organisationens presenterade verklighet kan bli de gällande normerna, till skillnad mot de normer polispersonalen anser sig vara lämpliga att handla efter".

Den ibland ad-hoc mässiga styrningen av verksamheten påverkar motivationen negativt, genom att de polismän som arbetar "på fältet" upplever att många beslut fattas för att blidka bl.a. politiker, inte för att de är de bästa besluten för verksamheten. Den upplevda bilden är att det ofta är viktigare att visa upp ett bra resultat än att redovisa ett korrekt resultat. En konsekvens är att mål- och resultatstyrning flyttar fokus från kvalitén och innehållet i arbetet och till målet; det statistiskt mätbara. Hur man når målet blir mindre viktigt. Det proaktiva arbetet får i ett sådant klimat stå åt sidan, samtidigt som beslut som bygger på ansvarsutkrävande får förtur och uppfattas som handlingskraftigt till skillnad från det proaktiva arbetet. Risken är att säkerhetsarbetet styrs av en vilja att visa handlingskraft, där det utseendemässiga arbetet ges en förtur framför det långsiktiga arbetet för bättre och säkrare arrangemang. Det finns inte, upplever vi och de andra drabbade klubbarna, något som helst stöd för det här beslutet hos den operativa avdelningen av polisen. Varken hos Östermalmspolisen som vi arbetar med, Söderortspolisen som Hammarby arbetar med eller Västerortspolisen som AIK arbetar med. Om man uppfattas som framgångsrika i sin strategi blir det lättare att säkerställa nya resurser vilket tyvärr ofta kommer i konflikt med effektiviteten. Det i sin tur, paradoxalt nog, leder till ytterligare anpassningsstrategier för att korrigera det som fallerar ur effektivitetshänseende (Holgersson). Det är inte utan att man får en känsla att det har gått mycket prestige i den här utdragna frågan nu.

Ett exempel på hur de med mest "insyn" i verksamheten ibland motarbetas är supporterpolisen. Supporterpolisen, som har ett "fotfolksperspektiv" befinner sig i ett slags "korsdrag" på förväntningar från de egna cheferna, klubbarna och supportrarna. Björn Eriksson skriver att de flesta supporterpoliser verkar kunna hantera den här dubbla rollen väl, att han har en mycket positiv bild av supporterpolisens arbete och den kunskap som de har. Men för att det här arbetet ska vara framgångsrikt krävs kontinuitet. Just kontinuitet är något som vi upplever är mycket viktigt i vårt samarbete med polisen. Tyvärr har man många gånger frångått den här kontinuiteten genom att göra om supporterpolisens funktion samt byta ut personal, utan att vi får någon vetskap om varför. Här skulle vi önska att bli mer inkluderade i det här arbetet. Vi har varit med om att poliser som vi har arbetat kontinuerligt med och byggt upp en ömsesidigt god relation med har bett oss att inte framföra att vi är nöjda med deras arbete till deras chefer. De har varit övertygade om att de då skulle bli förflyttade eftersom en god relation med klubbarna är liktydigt med passivitet inför uppgiften.

Inför den här säsongen har man gjort om supporterpolisens funktion där supporterpolisen framöver ska arbeta mer repressivt. En nyinstiftad evenemangspolis ska istället arbeta mer proaktivt och fungera som vår "dialogpartner". Dessa är dock bara projektanställda till och med augusti och det är inte utan att vi oroar oss för vad som kommer att hända efter att den tidsperioden har gått ut. Det är viktigt med kontinuitet och det är också något som Björn Eriksson tryckt på.

Syftet med till exempel organisatoriska förändringar är att göra organisationer mer legitima i sin omgivnings ögon. Beslutsfattare hänvisar därför ofta till kommande omorganisationer eller just genomförda omorganisationer när man utsätts för kritik eller uppfattas som ineffektiva. Detta trots att de belysta problemen är av en helt annan karaktär än det som man omorganisationen syftar att åtgärda. Tänket är applicerbart på diskussionen om polisnotor. Fokus har helt flyttats från den utredning som faktiskt syftade till att komma med förslag på hur idrottsrelaterat våld skulle bemötas, till att polisnotor nästan uppfattas som lösningen på alla

underliggande problem. Det är kärnan av problemet och något som vi verkligen vill peka på i det fortsatta arbetet.

Konsekvenser

Samarbetets förutsättningar

Vi har i flera år velat uppmärksamma att vi behöver samhällets hjälp för att komma åt de ordningsstörningar som funnits runt fotbollen. Därför blev vi glada när regeringen tillsatte en nationell utredare i frågan. Vi har med glädje delat med oss av våra erfarenheter och det verkade finnas en bred konsensus i att det här var vägen framåt. Vi har inte haft något att förlora eftersom vi vet att vi gör allt vi kan utifrån de förutsättningar vi ges. Politiker har återkommande hänvisat till just Björn Erikssons utredning när vi och svensk fotbolls representanter har efterfrågat specifika åtgärder. Därför är det förvånande att Erikssons invändningar och farhågor kring polisnotorna så snabbt avfärdades av nya länspolismästaren och justitieministern med flera. En utredning som hade ett nästintill solitt stöd hos de flesta remissinstanserna. Istället valde man att tillsätta en ny utredning med väldigt tydliga direktiv och inte mycket spelutrymme för de nya utredarna. De har också haft väldigt lite tid på sig att sätta sig in i frågans komplexitet till skillnad från Björn Eriksson, som har arbetat med frågan en längre tid, och därför kunnat skaffa sig en god inblick och överblick. Han har själv uttryckt en förvåning över beslutet och en oro över vad som händer med de andra frågorna, nu när man valt att bryta ut kostnadsfrågan ur utredningen. Vi känner en oro över att det här beslutet riskerar att ge återspeglning på de andra åtgärderna och då riskerar utredningen att bli urvattnad i slutändan. Helhetsbilden, är vi rädda, riskerar gå förlorad om man börjar isolera de olika förslagen från varandra.

Idag och sedan en bra tid tillbaka delger Djurgården relevant information till berörda aktörer, inklusive polismyndigheten. Vi delger polisen den information vi har men får inte, upplever vi, särskilt mycket tillbaka. Ofta handlar det snarare om en slags envägskommunikation. Vi upplever att vi de senaste åren, på ett mycket transparent sätt tydliggjort behov av åtgärder i samband med våra arrangemang. Vi vill även i fortsättningen arbeta lika transparent. Samtidigt är det så att ju mer information som arrangören delger polismyndigheten, desto mer hamnar det i slutnotan eftersom polisen kan använda den informationen för att

motivera en större polisinsats. Det kan väl ändå inte vara rätt?

Det finns etablerad forskning som man kan gå till för att försöka förstå konsekvenserna av de här missförhållandena och de konsekvenser de kan ha för det fortsatta samarbetet. Elinor Ostrom, statsvetare och nobelpristagare i ekonomi, studerade många lyckade och misslyckade samarbeten världen över och kunde utifrån dessa fallstudier dra empiriskt fastslagna slutsatser om vilka faktorer som är gynnsamma respektive ogynnsamma för samarbete. Ett känt uttryck för den här situationen är "Allmänningens dilemma". Uttrycket används för att beskriva situationer (allmänningen) där ett antal aktörer med ett gemensamt intresse skulle tjäna på att samarbeta men där samarbeten tenderar att haverera på grund av egoistiska kortsiktiga intressen. Slutresultatet blir att alla får det sämre även om alla inser att samarbete hade gynnat alla i det långa loppet. Om vi applicerar hennes forskning på vår aktörsrelation så finner vi att många positiva resultat har uppnåtts men att polisnotorna riskerar att ha en raserande effekt i flera avseenden. Polisplågorna upplevs som en bestraffning när den positiva utveckling som ändå ägt rum borde generera uppmuntran och tillförsel av resurser eller åtminstone inte minskade resurser. Eller som Björn Eriksson skriver:

"Det är de många små stegen som ger resultat, inte alltid de stora utspelen. Det finns anledning att längre fram återkomma till de många stegen. Mycket av utredningstiden har nämligen avsatts till att skapa plattformar för dialog och att stödja de många – men kanske inte alltid så publika – förbättringsförslag som inte minst på sikt torde bära frukt".

Björn Erikssons betoning på de små stegen, dialog och långsiktighet är beroende av det finns ett förtroende för att de olika parterna i aktörsrelationen känner en trygghet i att alla bidrar till "resursen" svensk fotbolls välbefinnande. Tidigare har man inom forskningen varit pessimistisk till aktörers förmåga att överkomma egoistiska strategier till förmån för en taktik som baseras på samarbete och långsiktig hållbarhet. Aktörer är enligt det här perspektivet egennyttomaximerare vilket får negativa konsekvenser för kollektivet och den gemensamma

resursen, i det här fallet svensk fotboll. Elinor Ostrom och Bo Rothstein, professor i statsvetenskap och den forskare i Sverige som har skrivit mest utförligt om socialt kapital, menar att det mycket väl går att uppnå samarbete och tillit i komplicerade aktörsrelationer men att det sociala kapitalet är bräckligt. Björn Eriksson skriver bland annat att det finns en ideologisk samsyn mellan de olika aktörerna men att när det kommer till ett skarpt läge följer man ofta den egna partens preferenser. Det här är på intet sätt något ovanligt tillstånd utan det är när det blir skarpt läge som samarbeten och överenskommelser verkligen prövas. Det är giltigt såväl inom politiken som fotbollen. Se bara på alla de politiska överenskommelser som verkligen sätts på prov när den egna positionen är hotad.

Eftersom det är mycket svårt att bygga upp långsiktig tillit (tillit kan definieras som förhoppningen om andra aktörers framtida pålitlighet) blir det ännu viktigare att det finns stabila institutionaliserade forum för åsikts- och kompetensutbyte och samverkan. Det står klart att polispålagorna upplevs som en stor orättvisa och misstroendevotum för hur vi inom svensk fotboll arbetar med säkerhet. Det är en olycklig situation som förstärks av att den bild man från vissa håll kommunicerar ut, är en bild som inte alls överensstämmer med vår egen, polisens statistik eller den nationella utredningen för den delen heller. Elinor Ostrom konstaterar att man genom att utdöma hårda straff mot en samarbetande aktör riskerar att skapa stor fiendskap och förbittring. Något som får mycket negativa konsekvenser i det fortsatta arbetet mot ett gemensamt mål.

Både Elinor Ostrom och Bo Rothstein använder sig av det spelteoretiska resonemanget. För att enskilda aktörer ska delta i skapandet och upprätthållandet av gemensamma ordningar måste de uppfatta andras vilja att medverka i gemensamma åtgärder som trovärdiga. För detta krävs social tillit. Social tillit kräver i sin tur en stabil institutionell omgivning där det finns tydliga förhållningssätt för informationsutbyte och beslutsfattande. Relationer är ömsesidigt förstärkande eller försvagande och huruvida relationen utvecklas i positiv eller negativ riktning bestäms mycket av aktörernas tidigare erfarenheter av deltagande. Applicerat på vårt fall riskerar en lägre tillit gentemot polisen

hos klubbar att skapa en mindre förståelse för polisens arbete i ett utföranded. På det vinner ingen. Direktkommunikation, det vill säga upprepade samtal ansikte mot ansikte har visat sig ha en väldigt positiv effekt på aktörernas samarbetsmöjligheter (Ostrom 2009). Mats Löfving valde att utebli från det möte där man meddelande klubbarna sitt beslut och det fungerar som en illustrativ ingång till det som Elinor Ostrom menar är en de av absolut viktigaste komponenterna när man ska förändra individens syn på vad som ligger i deras egenintresse. Elinor Ostrom menar att beslutssituationen är avgörande för huruvida samarbete kan uppnås. Hon skriver:

"Upprättandet av ett forum för diskussioner omformade strukturen på situationen från en i vilken beslut togs oberoende och utan vetskap om vad andra gjorde, till en i vilken individerna diskuterade sina valmöjligheter med varandra" (Ostrom 2009:138).

Carin Götblad var inne på en sådan linje men den lovvärda inriktningen försvann tyvärr med den nya länspolismästaren. Några av de bästa och mest lyckade samarbetskonstellationerna har initierats av de aktörer som befinner sig närmast resursen. Det är avgörande att de också tillåts ha inflytande över sin situation. Nationella beslutandeorgan och de som befinner sig långt från resursen har återkommande problem i sitt arbete att ta fram effektiva och heläckande lösningar som stimulerar samarbete och framgångsrika problemlösningar. Decentralisering och ett större erkännande för den kompetens och engagemang som finns på lokal nivå blir allt viktigare för att undkomma de negativa konsekvenser som följer av att inte beakta den specifika situationens omständigheter. Forskning om resursanvändning visar att dess komplexitet bäst bemöts genom multilösningar, där flera nivåers engagemang tas till vara på istället för att förlita sig till en central bestämmandestruktur. Här borde man alltså utnyttja den kunskap som finns hos dels arrangören och dess personal men även den operativa polisen, det vill säga Östermalmspolisen. Elinor Ostrom har betonat vikten av att aktörerna känner att de har inflytande över sin egen situation och att eventuella sanktioner tar hänsyn till de förutsättningar som aktörer har att förhålla sig till.

Sanktioner är nödvändigt och skapar en trygghet hos samarbetande aktörer om att fuskare straffas men dessa bör vara graderade och ta hänsyn till föränderliga och ovissa miljöer. Incitamentet som Justitiedepartementet och utredare Bo Svensson talar om ska finnas för att "tvinga" fram ansvarstagande arrangörer. En "sanktion" som följer av att inte göra det som förväntas av en, blir högre poliskostnader. Det är ungefär så argumentationen gör gällande. Det är dock ytterst olyckligt att straffa samarbetande aktörer då det skapar en känsla av uppgivenhet och förbittring när det inte lönar sig att samarbeta (Ostrom). Klubbarna upplever att polisens nya strategi frångår den överenskommelse som man tidigare har haft kring hur man ska arbeta gentemot varandra. Därav den stora besvikelsen över polisens nya inriktning. Goda samarbeten kan förstås som ett slags "tillförsiktsspel" där aktörer skickar signaler till varandra. Bo Rothstein refererar till forskning där man använder sig av uttrycket "förtroendeskapande signaler" för att beskriva signaler som syftar till att låta motparten veta att man intar en samarbetsvänlig inställning (Rothstein 2013). Polisens rabatt kan förstås som en sådan förtroendeskapande signal där polisen genom rabatten kommunicerade till klubbarna en förståelse för frågans allvarliga natur. Genom att ta bort rabatten har man istället skapat ett klimat av misstro och osäkerhet. I en sådan miljö är förutsättningarna dåliga för samarbete.

Elinor Ostrom var särskilt intresserad av hur statliga institutioners beteenden påverkar incitament på lägre nivåer. Erfarenheter från fältstudier visar, att grupper som uppvisar de bäst fungerande lokala institutionerna för skötseln av gemensamma resurstillgångar, har byggt upp ett effektivt socialt kapital under en längre period, där de mäktigare medlemmarnas intressen korrelerar väl med effektiv skötsel av resursen. Betoningen på det arbete som utförs på lokal nivå kan inte underskattas (Ostrom 2009). Polisen trycker återkommande på att samarbetet måste fortsätta trots polisens nya inriktning men för att citera Bo Rothstein:

"Om man tror att andra också kommer att agera solidariskt och samarbeta om man själv gör det, är det ofta rationellt att samarbeta. Men om personen ifråga är övertygad om motsatsen är det, återigen, irrationellt att välja samarbeta som strategi" (Rothstein 2003).

Björn Eriksson skriver just det, att arbetet måste ta sin utgångspunkt i det omfattande arbete som redan läggs ner – det vill säga i den lokala kontext som Ostrom talar om. Faktureringsbeslutet går emot den samlade kunskapen som finns hos de aktörer (klubbar, förbund, polisen på operativ nivå och den nationella utredaren m.fl.) som verkar på lokal nivå. Beslutet är tvärtom taget av en länspolismästare som arbetar långt ifrån den dagliga verksamheten. Ostrom har därmed kunnat förutse den besvikelse och förbittring som detta har skapat hos de aktörer som verkar närmast resursen.

"Allmänningens dilemma" karaktäriseras av en misstro till andra aktörer som berörs av en och samma resurs. I situationer där allmänningens dilemma existerar efterlyses ofta en lösning genom en yttre aktör. Nära anknutet till allmänningens tragedi är den sociala fällans logik. Situationens logik ser ut som följer:

- Situationen är sådan att "alla" vinner på om "alla" väljer att samarbeta.
- Men, om man inte litar på att "alla andra" samarbetar, är det meningslöst att själv välja att samarbeta eftersom det som skall åstadkommas kräver att åtminstone nästan alla andra också samarbetar.
- Det betyder att det kan vara rationellt att inte samarbeta om man inte litar på att de andra också samarbetar.
- Slutsats: ett effektivt samarbete för gemensamma ändamål kan bara uppstå om man litar på att de andra också väljer att samarbeta.
- Utan denna tillit slår den sociala fällan obönhörligen igen, d v s vi hamnar i en situation där alla får det sämre, trots att alla inser att alla skulle tjänat på att välja att samarbeta (Rothstein 2003).

Elinor Ostroms forskning erbjuder olika lösningar på den här problematiken. En lösning kan illustreras genom exemplet idrottsserier. I matcher finns frestelsen att luras och bryta mot reglerna ständigt närvarande. Olyckor inträffar och regler bryts, men att bryta mot reglerna behöver inte vara en avsiktlig handling. Här behövs det utrymme för tolkning och anpassning av sanktioner efter situation.

I seriespel låter man därför privata kontrollanter genomdriva reglerna. Den här kontrollanten kan förstås som en skiljedomare. Domaren är tillsatt av parterna och tvingar därför inte på dem något avtal utan hjälper dem att lösa eventuella tvister utifrån en samling arbetsregler som parterna själva kommit överens om (Ostrom 2009). Vi kan förstå Björn Eriksson som en slags domare i det här fallet. Han är utsedd av regeringen för att sätta sig in i frågans komplexitet och komma med förslag på lösningar som bidrar till "resursen" svensk fotbolls fortlevnad och konkurrenskraft. Han är dessutom omgiven av experter och sakkunniga och är den som har bäst helhetsgrepp om frågan. Den prövningsnämnd som Björn Eriksson föreslagit som skulle arbeta med poliskostnadsfrågan skulle ha just en sådan funktion som medlare eller domare om man så vill. Björn Eriksson och/eller hans sekreterare har närvarat vid drygt 60 matcher, medverkat vid ett 45-tal konferenser samt medverkat vid 250 möten med berörda aktörer. Vi finner därför att han, om någon, har ett gediget underlag och en lokal förståelse för frågans allvarliga natur.

Det är olyckligt att polisnotor kommit att ses som en lösning på problematiken med idrottsrelaterat våld. Ingenstans framgår det hur polisnotor bidrar till ett bättre ordningsklimat. Om samarbete och samordning av kompetens och resurser var ledordet när Björn Erikssons nationella utredning kom till, har polisnotorna knappast gynnat det här arbetet. Det har krävts stora ansträngningar för att nå dit vi har kommit idag med gränsöverskridande samarbeten mellan de aktörer som är inblandade i ett arrangemang. Arrangemangen präglas idag av en mycket större professionalitet än för några år sedan vilket även har resulterat i mycket bättre klimat på läktarna. Det blir de facto lugnare och lugnare. Svensk Elitfotboll och de svenska klubbarna har aldrig lagt så mycket resurser på säkerhet och proaktiva åtgärder.

Den nationelle utredaren Björn Eriksson har fått ett solitt stöd och media har återkommande rapporterat om det här arbetet och det finns nu ett mycket mer lättillgängligt kunskapsunderlag för beslutsfattare och intresserade att ta del av. Att i ett sådant läge kasta om förutsättningarna helt för det fortsatta arbetet framåt är nedslående och inte sär-

skilt konstruktivt. Det högre syftet verkar ha glömts bort. Det vill säga, ett ännu bättre samarbete, samordning och kompetensutbyte för en tryggare och säkrare svensk fotboll. Det var ledorden när den nationella utredningen tillsattes och borde rimligtvis vara det även framöver.

För fyra år sedan mottog Elinor Ostrom Nobelpriset i ekonomi i Stockholm för sin förmåga att förklara hur samarbeten uppstår och/eller raseras. Vi har visat på hur förståelsen av vad som utgör ett incitament, skiljer sig markant från justitieministerns och justitiedepartementets. Å andra sidan har de senare inte visat något som helst intresse för att förankra poliskostnadsfrågan i empiri över huvudet taget. Istället tar man paradoxalt nog ifrån oss det vårt viktigaste, nämligen möjligheten att påverka vår egen utveckling.

Vi hoppas att andra aktörer som är inbegripna i Björn Erikssons utredning, allt ifrån politiker, statsråd, tjänstemän, polis, supporterorganisationer och media, även de, tar till sig av utredningens viktigaste slutsatser. Detta oavsett om utredningen bekräftar eller utmanar den egna ståndpunkten i olika frågor. Först då ger vi oss själva bästa möjliga förutsättningar att göra något bra av det omfattande material som nu finns till vårt förfogande. Djurgården Fotboll fortsätter att hålla sig uppdaterade i frågan och ser fram emot en nyanserad debatt med konstruktiva idéer och förslag som bygger på beprövad erfarenhet och etablerad kunskap.

Referenser

Statligt utredningsmaterial:

SOU 2012:23 Mindre våld för pengarna. Delbetänkande av nationell samordning mot brottslighet i samband med idrottsarrangemang

SOU 2013:19 Mera glädje för pengarna. Slutbetänkande av nationell samordning mot brottslighet i samband med idrottsarrangemang

Ds 2013:24 Ersättning för polisbevakning.

Promemoria. Uppdragsbeskrivning från Justitiedepartementet till berörd utredare i polisbevakningskostnader. Uppdrag att utreda kostnaderna för ordningshållning vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster (2012-12-14).

Egendokumentation (yttranden, bilagor, mail etc. korrespondens mellan parterna):

Frågor och svar till polismyndigheten avseende bevis om anmälan (AA-512-9478-12)

Svar till Djurgårdens Elitfotboll AB från Polismyndigheten i Stockholms län, Operativa avdelningen (2012-07-09)

Överklagande till Förvaltningsrätten i Stockholm avseende matchen Djurgården-Örebro SK DnR AA-512-9478-12 (2012-07-09)

Mail till Polismyndigheten i Stockholm, Tillstånds enheten, angående bevis om anmälan AA-512-9478-12, (2012-04-05)

Beräkningsunderlag, kostnader för polisbevakning enligt ordningslagen, Polismyndigheten i Stockholms län

Rapport till styrelsen avseende framtida kostnader för polisbevakning (2012-05-31)

Bilaga till anmälan om offentlig tillställning för Djurgården allsvenska matcher 2011 – spelschema samt planerat personaluttag (ordningsvakter och publikvärdar). Mail till Polismyndigheten i Stockholms län, tillstånds enheten (2011-02-03)

Mail till Polismyndigheten i Stockholm angående Djurgården-IFK Göteborg den 3 juli 2012 samt påföljande matcharrangemang under 2012.

Yttrande till Förvaltningsrätten i Stockholm angående tillämpning av ordningslagen (1993:1617), Diarienummer AA 512-64154-2012. Polismyndigheten i Stockholms län. (2013-01-22).

Allmänna riktlinjer för uttag av ersättning för polisbevakning vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Rikspolisstyrelsen, Rättsavdelningen, Polisrättssektionen RA-510-1704/11 (2011-04-29).

Yttrande till Rikspolisstyrelsen. Synpunkter på förslag till riktlinjer för uttag av ersättning för polisbevakning vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Polismyndigheten i Stockholms län, länspolismästaren, Diarienummer AA-510-22066-2011 (2011-04-11).

Skrivelse om polisens debitering i samband med idrottsevenemang till Polisstyrelsen i Stockholms län (2012-09-10).

Yttrande till Förvaltningsrätten i mål angående tillämpning av ordningslagen (1993:1617). Polismyndigheten i Stockholms län. AA 51237819-2012 (2013-01-22)

Yttrande till Förvaltningsrätten i mål angående tillämpning av

ordningslagen (1993:1617). Polismyndigheten i Stockholms län. AA 512-65289-2012 (2013-01-29).

Frågelista – AIK Fotboll, AIK Ishockey, Djurgården Fotboll, Djurgården Ishockey, Hammarby. Djurgården Fotbolls svar till utredare Bo Svensson och sekreterare Petter Anefur.

Interpellation 2012/13:136 om poliskostnader för stockholmsfotbollen. Finns här:

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Kammaren/Protokoll/Riksdagens-protokoll-2012133_H00933/#{809BB859-365A-4CDC-B6F2-963581A84BAB}

Promemoria. Djurgården Fotboll. Genomgång av polisrapporter 2009-2011 (samt del av 2012) rörande matcharrangemang/ordningssäkerhet/personal m.m. (2012-07-15).

Transkribering av möte mellan Polismyndigheten/AIK Fotboll/AIK Hockey/Djurgården Fotboll/Djurgården Hockey/Hammarby Fotboll. Polishuset Kungsholmen (2012-10-08).

FANTV Svenskafans med Björn Eriksson. Finns här:

http://www.youtube.com/watch?v=53PZB_p3Xbw

Mailkorrespondens med polismyndigheten i Stockholms län.

Presskonferens. Polisbevakningskostnader med Bo Svensson. Finns här: <http://www.regeringen.se/sb/d/3209/a/216269>

Rikspolisstyrelsen. Tillsynsrapport 2013:11. Polisens uttag av ersättning för polisbevakning enligt 2 kap. 26§ ordningslagen (1993:1617).

Facklitteratur:

Holgersson, Stefan 2005), Yrke Polis.

Ostrom, Elinor (2009), Allmänningens dilemma.

Rothstein, Bo (2003), Sociala fällor och tillitens problem.

Radmann, Aage (2013), Huliganlandskapet.

Djurgården Fotboll (2013), Djurgården Stockholm – Idrott och samhällsnytta i förening, Filip Lundberg.

Riksidrottsförbundet (2013), Framtidens idrottsförening slutrapport. Finns på:

http://www.rf.se/ImageVault/Images/id_32864/scope_0/ImageVaultHandler.aspx

Artiklar:

<http://bloggar.expressen.se/danielsjoberg/2013/06/03/forbundet-kanske-behover-ett-incident-bo-svensson/>

http://www.svd.se/sport/klubbar-upprors-over-asks-beslut_7756388.svd

<http://www.dn.se/ledare/huvudledare/match-med-olika-regler/>

<http://www.svenskelfotboll.se/tillaggsutredningen-om-idrottsbolagens-kostnader-for-polisbevakning-en-fars/>

<http://www.expressen.se/ledare/idrottsklubbarna-bor-betala-polisnotan/>

<http://www.expressen.se/ledare/ingen-rabatt-for-huliganer/>

<http://www.fotbollskanalen.se/allsvenskan/aik/bo-svensson-bemoter-kritiken-ber-aik-om-ursakt-men-sagar-klubbarna/>

http://www.svd.se/sport/idrotten-i-stockholm-ar-hopplöst-efter-satt_8165846.svd

Bilaga 1

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Stockholm, 2013-06-18

Remissvar på utredningen "Ersättning för polisbevakning", Ds 2013:24

1. Inledning

Djurgården Elitfotboll AB ("DIF") har *inte* ombetts att inkomma med remissvar avseende utredningen "Ersättning för polisbevakning" men väljer att utnyttja möjligheten att göra så ändå. I en promemoria från Regeringskansliet om just remissvar lyfter man fram det faktum att regeringsärenden måste bli allsidigt belysta och att remissyttrandens främsta syfte är att "belysa vilka konsekvenser som förslaget kan få om det genomförs". Vi vill redan inledningsvis kommentera det faktum att vi inte är tillfrågade att vara remissinstans. Under utredningen har vi varit behjälpliga och svarat utförligt på de skriftliga frågor som utredarna har haft till oss och vi har vid flera tillfällen varit öppet tydliga med hur viktig frågan är för oss. Vi tycker därför att det är märkligt att man någonstans på vägen avbryter den dialogen.

Det uppdrag som har ålagts Bo Svensson av justitiedepartementet är väldigt snävt och det saknas helt ett verksamhetsperspektiv. Utredarna har inte getts tillräckligt med tid för att sätta sig in i hur verksamheten fungerar och har väl i ärlighetens namn, upplever vi, inte visat något större intresse för att göra det heller. Vi har eftersökt fler möten men inte fått någon återkoppling överhuvudtaget och av justitiedepartementet fick vi veta att vi som förening inte var välkomna på presskonferensen där utredningen lades fram. Sammantaget är det svårt att inte känna en viss frustration över att man i poliskostnadsfrågan hellre pratar om oss än med oss. Det finns många missförstånd och felaktiga uppgifter i frågan, som skulle kunna undvikas, om man var mer intresserad av att höra vad vi har att säga. Det största stödet för de här polispålagorna verkar finnas främst hos de som inte har någon insyn i hur verksamheten fungerar. Tycker man att vi är partiska finns Björn Erikssons utmärkta utredning att gå till men det verkar man sällan vilja göra från regeringshåll av någon anledning vi inte kan förstå.

Överlag visar utredarna en liten förståelse för arrangörskapets komplexitet och många påståenden saknas det helt belägg för. Anmärkningsvärt är att "poliskostnadsutredningen" i stora drag bygger på det så kallade incitamentet. Ett antagande som helt går emot de slutsatser som Björn Erikssons tvååriga utredning lagt fram där säkerhetsarbetet inom fotbollen presenteras i omfattande ordalag. Vi tvingas därför ställa oss frågan om hänsyn alls har tagits till den ursprungliga utredningens arbete. En utredning som det finns ett stort stöd för. Därvidlag kan vi konstatera att utsikterna för en väl förankrad utredning varit mindre bra och den känslan har

förstärkts efter att vi tagit del av utredningen i sin helhet och några mindre lyckade uttalanden i media.

2. Remissvar

I punktform vill vi framföra följande.

- Att utredningens legitimitet bygger på att klubbar behöver incitament för att arbeta med säkerhetsfrågor. Det är ett påstående som det inte finns några som helst belägg för och som dessutom motsäger den av regeringen ursprungligt tillsatta utredning som tog ett helhetsgrepp i frågan om idrottsrelaterat våld.
- Att ansvarig utredare och sekreterare besitter ändamålsenlig juridisk kompetens men saknar viktiga kunskaper om arbetet "på fältet". Det framgår tyvärr tydligt i utredningen och i kommunikationen i anslutning till denna. Åtgärdsförslagen bygger därför inte på beprövad kunskap vilket riskerar att göra konsekvenserna svåra att överblicka.

Vi är medvetna om utredningens fasta riktlinjer och begränsade utredningstid men det är högst nedslående att Björn Erikssons utredning, som inbegriper 60 matcher, 45 konferenser, 250 möten och utlandsbesök inte gjort större avtryck på justitiedepartementet och Bo Svenssons utredning. Inom ramen för den nästan två år långa utredningen gjordes dessutom en utförlig inventering av forskningen (inrikes och utrikes) på området i samarbete med lärosäten. Björn Eriksson, har i sin roll som nationell samordnare, i sitt slutbetänkande presenterat inte mindre än 60 konkreta förslag på ett antal olika områden. Dessa inbegriper ansvarsfrågor, arenasäkerhet, arrangemangsfrågor, bruket av alkohol och andra droger, det svenska firmalandskapet, pyroteknik samt hur den goda supporterulturen kan stödjas. Det ligger i samordningens natur att flera olika aktörer måste finna vägar att samverka och att insatser på ett område kan få spridningseffekter på ett annat, både i positiv och negativ bemärkelse. Att som man nu gör, plocka ut poliskostnadsfrågan ur den omfattande utredning som man från regeringens håll först tillsatte och tro att det är en universallösning vittnar tyvärr om en stor okunskap. I Bo Svensson utredning kan vi läsa:

"I det ekonomiska prekära läge som Stockholmsklubbarna nu befinner sig i har den förhöjda avgiften för polisbevakning rimligtvis ökat klubbarnas intresse för förebyggande åtgärder mot högrisksupportrarna. Mycket talar alltså för att polisens bedömning att ordningsläget har blivit allmänt bättre på grund av avgiftshöjningen är riktig men det finns mera att göra för klubbarna för att komma till rätta med framför allt högrisksupportrarna. Det kan därför inte komma på tal att sänka avgiften till en obetydlig bråkdel av de faktiska kostnaderna för polisbevakningen".

Bo Svenssons påstående att det är poliskostnaderna som på något sätt bidragit till ett bättre klimat finns det inget som helst stöd för. Genomgående i utredningen är att Bo Svensson har accepterat polisens resonemang rakt av utan att undersöka uppgifterna utifrån vad som faktiskt sker på utförandenivå. Det är att göra det väl enkelt för sig. Det förbättrade ordningsläget är ett resultat av många års målinriktat arbete där vi och svensk fotboll lägger mer resurser än någonsin på ordningsfrämjande arbete. Det är på gränsen till oförskämt att ta det ifrån oss.

2.1 Incitamentet

Det står uttalat i Bo Svenssons direktiv till hans utredning att klubbarna måste ha incitament för att ta ännu mer ansvar och det är följaktligen även ett genomgående tema i utredningen. Trots detta skriver Bo Svensson i utredningen:

"Det ska också sägas redan från början att det inte finns några empiriska undersökningar av priselasticiteten för polisbevakningskostnader. Ingen kan med säkerhet säga och i så fall med hur mycket en anordnare förlorar intresset av att själv svara för ordningen med hjälp av anställda ordningsvakter och publikvärdar, om ersättningen för polisbevakningskostnader reduceras med exempelvis 25, 50 eller 70 procent".

Bo Svensson gör en kortare genomgång av hur det ser ut i andra länder och konstaterar att det är ovanligt att man använder sig av ett system med ersättningskyldighet och att det inte påverkar ordningsläget i negativ bemärkelse:

"Under utredningen har ingenting framkommit som tyder på att anordnare i dessa länder eller de svenska allmännyttiga föreningarna inte tar ansvar för att upprätthålla ordningen vid de evenemang som de anordnar".

Menar Bo Svensson att idrottsaktiebolagen inte tar sitt ansvar på samma sätt som de svenska allmännyttiga föreningarna för att upprätthålla ordningen vid de evenemang som de anordnar? Under utredningen så har Bo Svensson endast haft ett möte med idrottsaktiebolagen i Stockholm och inget möte med de större ideella föreningarna Malmö FF, Helsingborgs IF och IFK Göteborg. Trots detta drar han slutsatser om idrottsaktiebolagens säkerhetsarbete, som dessutom ställs i relation till de ideella föreningarnas säkerhetsarbete. I en intervju med TV 4 fotbollskanalen menade Bo Svensson att idrottsaktiebolagens värde har varit särskilt mörkt med tanke på det inkastade pæronet i matchen mellan Djurgården och Mjällby och användandet av pyroteknik i AIK:s hemmamatch mot Malmö FF. Vi anser det vara högst anmärkningsvärt att Bo Svensson sammankopplar dessa två incidenter med klubbars val av organisationsbeteckning. Man tror väl ändå inte att våld eller andra olagliga gärningar är sammankopplat med valet av organisationsbeteckning, där idrottsaktiebolagen har mer ordningsstörningar för att de är just idrottsaktiebolag eller att ett idrottsaktiebolag lockar till sig stökigare supportrar.

Vi frågar oss hur Bo Svensson och justitiedepartementet ställer sig till det faktum att supportrar till den ideella föreningen IFK Göteborg genomförde en planinvasion i cupfinalen samtidigt som man provocerade och kastade in en brinnande bengalpjäs bland motståndarpubliken. Hur ställer man sig till användandet av pyroteknik i Malmö, Helsingborg och Göteborg? Behöver den ideella föreningen Svenska Fotbollförbundet måne ett incitament för att få bukt med de återkommande problemen med publik som springer in på planen?

2012 hade Djurgården Fotboll inte en enda arrangörsrelaterad incident under sina arrangemang och fick i år pris som 2012 års bästa arrangör av Svenska Fotbollförbundets matchdelegater. Det är mycket märkligt att ett inkastat pæron av en enskild individ, som är identifierad, nu används som ett misstroendevotum mot

föreningens hela sätt att arbeta. Ännu märkligare blir det när en sådan incident används för att legitimera poliskostnaderna som om det skulle finnas ett samband mellan de två sakerna. För en djuplodad beskrivning av hur vi och andra föreningar arbetar med säkerhet hänvisar vi med en dåres envishet till Björn Erikssons utredning.

2.2 Kostnader för polisbevakning

Bo Svenssons huvudförslag är att ersättningsskyldigheten sätts ned till hälften och de allmännyttiga föreningarnas ersättningsprivilegium kvarstår oförändrat. Självklart anser vi att 50% av polisbevakningskostnaden är bättre än 100% men det förändrar inte det faktum att de argument som förslaget bygger på är felaktiga. Bo Svensson motiverar 50% med att en lägre sänkning än så skulle ge klubbarna ekonomiska incitament att anlita poliser istället för ordningsvakter. Han skriver:

"Det blir emellertid problem om ersättningsskyldigheten begränsas så kraftigt att det blir billigare för anordnaren om han eller hon får polisbevakning än om anordnaren själv anlitat ordningsvakter för att upprätthålla ordningen vid tillställningen eller sammankomsten. Anordnaren skulle då få ett ekonomiskt incitament att ersätta ordningshållning genom ordningsvakter med ordningshållning genom polispersonal, något som skulle kunna leda till samarbetssvårigheter med polismyndigheten"

Djurgården Fotboll styr inte uttaget av personal på sina arrangemang. Det är polismyndigheten som ålägger oss att anlita x antal ordningsvakter och publikvärdar för att tillstånd ska erhållas. Sedan kan vi ta in mer därtill men aldrig mindre. Vidare är det polismyndigheten som äger frågan om polisbemanningens utformning och omfång.

Djurgården Fotboll har absolut ingen möjlighet att utifrån några ekonomiska kalkyler begränsa varken det ena eller andra. Den frågan äger polisen. Det är ett allvarligt faktafel. Bo Svensson menar att vi som betalande idrottsaktiebolag kan reducera våra egna kostnader genom att minska förekomsten av ordningsstörningar och att det största ansvaret här ligger på anordnaren som genom att vidta egna åtgärder bör ha möjlighet att påverka kostnadernas storlek. Det är en sanning med modifikation. Som läget är idag, och som också framgår i Björn Erikssons utredning, så har vi idag liten möjlighet att påverka både på planeringsstadiet och på det operativa planet. Djurgården åläggs med andra ord omfattande ersättningsskyldighet utan närmare motivering. Djurgården ges ingen reell möjlighet att aktivt påverka fördelningen av arbetsuppgifter och därmed ingen reell möjlighet att aktivt påverka kostnaden för polismyndighetens ordningshållning vid matcherna.

För att ambitionen att ersätta polispersonal med vår egen personal ska omsättas i handling krävs att en god samverkan mellan arrangör och polis upprätthålls. Djurgården är på intet sätt främmande för att diskutera olika konstruktiva lösningar för att minska hot och riskbild kring våra arrangemang men behöver polismyndighetens input för att kunna avgöra vad som är adekvata och konstruktiva åtgärder som har direkt effekt på polismyndighetens personaluttag. Vi har efterfrågat möten där vi enbart fokuserar på olika lösningar för att se hur det totala personaluttaget från polismyndighetens sida kan minskas och hur Djurgården kan ta ytterligare steg i sitt arrangörskap men de önskemålen har inte tillgodosetts. Överlag kommunicerar polismyndigheten mer eller mindre endast via att hänvisa till diverse lagar och förarbeten samtidigt som vi är ute

efter en ökad samverkan och informationsutbyte på operativ nivå. Länspolismästare Mats Löfving skriver i ett yttrande:

”Det finns ingen skyldighet för myndigheten att redovisa polisinsatsens omfattning i personella resurser eller de polisoperativa överväganden som ligger till grund för den bemanning som myndigheten bedömer erfordras för att upprätthålla ordning och säkerhet vid tillställningen”.

Det är möjligt att polismyndigheten inte är skyldiga att delge den typen av information. Samtidigt säger det något om det klimat som råder. Man kan dessutom fråga sig hur rimligt det är att inta en sådan hållning och samtidigt argumentera för att vi som arrangör ska ta ett ännu större ansvar utanför det som är vårt ansvars- och befogenhetsområde. Formuleringen ger knappast intrycket av att man vill inkludera oss ytterligare i förberedelserna eller att tillsammans arbeta för att få ner poliskommenderingarna. Omständigheter som dessa har utredningen inte berört överhuvudtaget.

Avslutande kommentarer

Vi kan inte nog betona hur besvikna vi är över riktningen som den här frågan har tagit. Regeringen har återkommande hänvisat till Björn Erikssons utredning när vi bett om hjälp att komma tillrätta med ordningsstörningar i svensk fotboll. Nu verkar det inte som att justitiedepartementet varit tillfreds med de slutsatser som Björn Eriksson har presenterat och därför tillsatte en ny utredning som i det närmaste kan förstås som ett beställningsarbete. Vi konstaterar att utredningen på flera ställen brister i såväl innehåll och kvalitet. I vårt tycke har man inte förstått några av de mest grundläggande förutsättningar som hela vår verksamhet bygger på. Djurgården Fotboll drabbas otroligt hårt av den negativa publicitet som följer av ordningsstörningar. Dels vill vi att våra besökare alltid ska känna sig trygga på våra arrangemang och dels är det faktiskt så att vi förlorar stora intäkter (publikbortfall, sponsorer, goodwill etcetera) när vårt varumärke dras i smutsen. Det är vårt viktigaste incitament för att använda justitiedepartementets terminologi. Polisnotor i den här storleksordningen har en hämmande och kontraproduktiv effekt på säkerhetsarbetet och samverkan med polisen försvåras. Miljonpålagorna dränerar vidare de drabbade föreningarna på viktiga resurser som istället hade kunnat läggas på proaktivt arbete.

Justitiedepartementet och Bo Svensson verkar i det närmaste tro att fotbollens aktörer kan agera isolerat från övriga samhället. Björn Eriksson betonade vikten av att alla aktörer drar åt samma håll. I de konkreta förslag man presenterade efterfrågas åtgärder från en rad aktörer, däribland klubbar, supporterorganisationer, polis och rättssamhälle med flera. Vad Justitiedepartementet med den här utredningen kommunicerar är att klubbarna själva har att lösa hela problematiken och i det arbetet verkar det inte finnas utrymme för självkritik.

När den nationella samordningsfunktionen i frågan om idrottsrelaterad våld kom till så var det till stor del en följd av att man från regeringshåll förstod att här behövdes göras en gemensam kraftansträngning från samhällets sida. Det är tråkigt att tvingas konstatera att justitiedepartementet och justitieminister Beatrice Ask inte vill vara med

i det arbetet. Det fanns med Björn Erikssons utredning bättre förutsättningar än någonsin tidigare att gå i mål i det arbetet. Vi hoppas att man från justitiedepartementets håll omprövar den valda strategin och i högre utsträckning framöver arbetar tillsammans med fotbollsrorelsen i kampen mot idrottsrelaterat våld istället för att sätta upp hinder.

Djurgården Fotboll fortsätter att hålla sig uppdaterade i frågan och vi förväntar oss att eventuella åtgärder från justitiedepartementets sida bygger på beprövad erfarenhet och etablerad kunskap och inte tyckande. Vi ser då gärna att man söker information även på annat håll eftersom vi anser att poliskostnadsutredningen har stora brister.

Vi anser att utredarens förslag bör **avvisas** och att regeringen till riksdagen istället lägger ett förslag som innebär att idrottsarrangemang inte debiteras kostnaden för polisbevakning utanför arenan, oavsett associationsform.

I övrigt stödjer och ansluter vi oss till det samlade remissvar som inlämnats av Föreningen Svensk Elitfotboll i ärendet.

Med vänliga hälsningar,

DJURGÅRDEN ELITFOTBOLL AB

Filip Lundberg (vid pennan)
Statsvetare

Johan Ahlborg
Verkställande direktör

Lars-Erik Sjöberg
Tf Ordförande

Bilaga 2

Kortare sammanställning av andra remissvar

Justitiedepartementets poliskostnadsutredning har remissbehandlats och en stor majoritet av remissinstanserna är mycket kritiska till utredningen. Kamrätten ifrågasätter associationsformens relevans för betalningsskyldigheten och invänder mot det faktum att betalningsskyldighet ska styras av betalningsförmågan hos idrottsaktiebolagen. Man hänvisar till att betalningsförmågan kan växla över tid och dessutom till stora delar är avhängig av den betalningsskyldiges affärsmässiga beslut.

Under den presskonferens där utredningen lades fram drog utredare Bo Svensson paralleller mellan de sportliga prestationerna och betalningsförmåga. Han menade att om Djurgården Fotboll gjorde bättre sportliga resultat så skulle publikintäkterna öka vilket i sin tur ökar Djurgårdens betalningsförmåga. Ett mycket märkligt påstående vilket blir än mer märkligt i ljuset av kammarrättens invändningar.

Konkurrensverket betonar att alla potentiella arrangörer ska behandlas lika och att associationsform bör sakna betydelse för om arrangören blir ersättningsskyldig för eventuell polisbevakning eller inte. Man konstaterar att förslaget innebär att det föreligger en diskriminering mellan arrangörer som är ideella föreningar och andra arrangörer. Sveriges Kommuner och Landsting anser att grundprincipen bör vara statligt finansiering rörande idrottsorganisationers kostnader för polisbevakning oavsett organisationsform.

Statskontoret vill se att det tydliggörs att arrangören bara är betalningsskyldig för insatser innanför det område där arrangemanget äger rum. Utanför det område, som med fördel är tydligt markerat, in-

går det i polisens allmänna uppgift att bevaka och hålla ordning. De remissvar som inkommit från idrottsrörelsen är sammantaget mycket kritiska till utredningen. Djurgården Fotboll kan belägga att flera för utredningen centrala antaganden är svagt belagda och baseras på en rad subjektiva påståenden som saknar saklig eller faktisk grund. Svensk Elitfotboll konstaterar att poliskostnaderna istället för att skapa publikdragande och säkra idrottsarrangemang bidragit till avstånd, misstänksamhet och motsättningar mellan idrotten och polisen. Det är en direkt farlig och kontraproduktiv utveckling som inte gynnar någon annan än de vars syfte är att förstöra.

Rikspolisstyrelsen är en av få remissinstanser som ställer sig bakom poliskostnadsutredningen. RPS invänder dock att 50% betalningsskyldighet inte är ekonomiskt incitament nog för att i tillräcklig utsträckning arbeta med säkerhetsfrågor. Man hänvisar till de tillsynsärenden man under 2011 och 2012 genomfört och sammanställt i två rapporter. Djurgården begärde av RPS ut rapporterna och övrigt underlag RPS anser sig ha för det här påståendet. 2011 års rapport slutfördes inte på grund av för stora kvalitetsbrister och lämnades således inte ut och 2012 års rapport drar slutsatsen att några direkta slutsatser inte kan dras utifrån den enkätundersökning man genomfört. Rikspolisstyrelsen har med andra ord presenterat argument som man helt saknat belägg för och som Justitiedepartementet i sin tur byggt hela sin utredning på. Det är ytterst bekymmersamt.

”

”För arrangörerna av evenemang som omfattas av bestämmelserna är det ett rätts-säkerhetskrav att det finns en förutsägbarhet i hur polisen ska ta betalt. Behovet av att riktlinjerna är klara och koncisa är därför stort. Det är av största vikt både för polisen och arrangören att klara riktlinjer finns om vad som gäller kostnadsmässigt staten och arrangören emellan” (Polismyndigheten, under tidigare länspolismästare Carin Götblad i ett yttrande).

”

”Det finns ingen skyldighet för myndigheten att redovisa polisinsatsens omfattning i personella resurser eller de polisoperativa överväganden som ligger till grund för den bemanning som myndigheten bedömer erfordras för att upprätthålla ordning och säkerhet vid tillställningen” (Polismyndigheten under nuvarande länspolismästare Mats Löfving i ett yttrande).

”

”Vi ska ha en viss ersättningskyldighet för att sätta press på arrangörerna att göra något själva när det gäller säkerheten” (Justitieminister Beatrice Ask om idrottsaktiebolagens incitamentbehov).

”

”Det ska också sägas redan från början att det inte finns några empiriska undersökningar av priselasticiteten för polisbevakningskostnader. Ingen kan med säkerhet säga och i så fall med hur mycket en anordnare förlorar intresset av att själv svara för ordningen med hjälp av anställda ordningsvakter och publikvärdar, om ersättningen för polisbevakningskostnader reduceras med exempelvis 25, 50 eller 70 procent” (Utredare Bo Svensson).

”

”Svensson menar att rabatten inte får bli för hög, för då minskar incitamentet för klubbarna att själva arbeta för höjd säkerhet. Innebär det att bara aktiebolagen, inte föreningarna, behöver sådana incitament? Att Hammarby (AB) skulle arbeta sämre med säkerhetsfrågor än Helsingborg (förening)? Svaren på de frågorna ingår väl inte i uppdraget?” (Dagens Nyheters ledarsida om den av Beatrice Ask beställda utredning om polisbevakningskostnader).

”

”Så händer det igen. Jag vet inte jag, kanske behöver Svenska Fotbollförbundet ett incitament för att få ordning på arrangemangen. Vad säger du, Bo Svensson? (Daniel Sjöberg, Expressen om alla incidenter kring svenska landslagets arrangemang där den ideella föreningen Svenska Fotbollförbundet är ansvarig arrangör).

www.dif.se

Djurgården Fotboll Klocktornet Stadion 114 33 Stockholm